



پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۶ آبان ماه ۱۴۰۴

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»



فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمد پردل نظامی، شمیم پهلوان شریف، احمد حسن زاده فرد، علی حسینی نوه، رضا خان بابائی، امیر زراندوز، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، رضا رنجبری، فرهاد علی نژاد، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، جواد جلیلیان، امیرحسین خزایی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه رضائیان، یاسین ساعدی، سینا غلامی، فاطمه قربیان، مهرداد کرمی، سید آرش مرتضائی فر، محمد مهدی یعقوبی	جامعه‌شناسی
هانان احمدزاده، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی	روان‌شناسی
محمود بادبرین، ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، رضا راشدنیا، آرمین ساعدپناه، محمدرضا سوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن
فاطمه احمدی، محمد رسایی، یاسین ساعدی، فاطمه عزیزی، آیدا فتاح‌زاده، فرزانه ناظمی، محمد مهدی یعقوبی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی نژاد، محمد قربانی، امیرمحمد قلعه‌گاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مهدی ملارمضائی عباس مالکی	مسئول درس: الهه شهبازی ویراستار: مهسا محمدنیا، معصومه صفت‌کار، احسان زینعلی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	رضا رنجبری زهره توکلی	مسئول درس: فریبا رتوفی ویراستار: محسن جمشیدی، زهرا شمسایی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مریم خسروی دهنوی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرائی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	محمد محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: وجیهه نجفی، نیما مروج، ابوالفضل مرادی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	فاطمه عزیزی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: یحیی بلوچی، مصطفی وکالتی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌گاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: سیدمجتبی رضازاده، امیرمحمد کماسی، علی ابراهیمی آرائی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

بنابراین:

$$P(A) = (1 - P(A)) + 0/8 \Rightarrow 2P(A) = 1/8$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{1/8}{2} = 0/9$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۶- گزینه «۱» (رضا قانباتانی)

۵ پرچم را به ۵! می‌توان کنار هم قرار داد. پس $5! = 120$

عددهای اول: $\{5, 3, 2\}$

عددهای غیر اول: $\{4, 1\}$

$$n(A) = 3 \times 2 \times 2 \times 1 \times 1 = 12$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{12}{120} = \frac{1}{10}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

۷- گزینه «۲» (پیمان طیار)

متمم این احتمال حالتی است که در بین مهره‌های انتخاب شده هم سفید و هم سیاه باشد.

$$P(A) = 1 - \frac{\binom{5}{1}\binom{4}{2} + \binom{4}{1}\binom{5}{2} + \binom{5}{1}\binom{4}{1}\binom{3}{1}}{\binom{12}{3}} = 1 - \frac{30 + 40 + 60}{220}$$

$$= 1 - \frac{13}{22} = \frac{9}{22}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

۸- گزینه «۱» (هادی فولادی)

اگر ۳ رأی انتخابی به صورت، موافق، مخالف و ممتنع باشند باید انتخاب رأی را تکرار کند:

$$n(S) = \binom{10}{3} = \frac{10 \times 9 \times 8}{6}$$

$$n(A) = \binom{5}{1}\binom{3}{1}\binom{2}{1} = 5 \times 3 \times 2$$

$$P(A) = \frac{5 \times 3 \times 2}{10 \times 9 \times 8} = \frac{3 \times 6}{9 \times 8} = \frac{2}{8} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

۹- گزینه «۲» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور فارچ از کشور ۹۷)

می‌خواهیم یک عدد از میان اعداد طبیعی ۱ تا ۲۰ انتخاب کنیم که این کار به $n(S) = 20$ حالت امکان‌پذیر است. پیشامد مطلوب که آن را A نامیده‌ایم، آن است که عدد انتخاب شده زوج باشد ولی بر ۳ بخش‌پذیر نباشد، یعنی:

$$A = \{2, 4, 8, 10, 14, 16, 20\} \Rightarrow n(A) = 7$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{7}{20} = 0/35$$

پس:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۳»

(شیم پهلوان شریف)

برای آن که مجموع اعداد ظاهر شده مضرب ۳ باشد، باید جمعشان ۳ یا ۶ یا ۹ یا ۱۲ باشد. بنابراین:

$$A = \{(1,2), (2,1), (1,5), (5,1), (2,4), (4,2), (3,3),$$

مجموع=۳

مجموع=۶

$$(2,6), (6,2), (4,5), (5,4), (6,6)\} \Rightarrow n(A) = 12$$

مجموع=۹

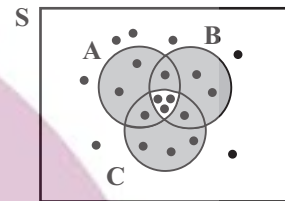
مجموع=۱۲

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۹)

۲- گزینه «۴»

(امیر زائرندوز)

برای تعیین پیشامد $A - B$ باید اشتراک B, A را از A حذف کنیم هر چه از A باقی بماند جواب است برای $B - C$ و $C - A$ هم به‌طور مشابه عمل می‌کنیم. لذا پیشامد زیر بدست می‌آید:



تعداد اعضای داخل قسمت‌های هاشور خورده (همان تعداد نقاط) برابر با ۱۰ می‌باشد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۹)

۳- گزینه «۲»

(عباس مالکی)

در ابتدا ۲۲ را بر پایه اعداد ۲ و ۶ تجزیه می‌کنیم:

$$22 = 6 \times 6 \times 2 \Rightarrow (1 \text{ سکه و } 2 \text{ تاس})$$

$$n(S) = 22$$

$$n(A) = \frac{3}{1,3,5} \times \frac{3}{1,3,5} \times \frac{2}{2} = 18 \Rightarrow P(A) = \frac{18}{22} = \frac{9}{11}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۱)

۴- گزینه «۴»

(علی قهرمان‌زاده)

با توجه به سؤال و قرارگیری بازیکنان داریم:

$$D \square \square \square K$$

$$n(A) = 3! \times 2! \times \binom{5}{3} \times 3! = 6 \times 2 \times 10 \times 6$$

$$n(S) = 7!$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6 \times 2 \times 10 \times 6}{7!} = \frac{6 \times 2 \times 10 \times 6}{7 \times 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = \frac{1}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۱)

۵- گزینه «۴»

(مهم نظامی)

$$P(A) = P(A') + 0/8$$

مطابق با داده‌های مسئله داریم:

از طرفی می‌دانیم:

$$P(A) + P(A') = 1 \Rightarrow P(A') = 1 - P(A)$$

$$f(4) = 2\sqrt{4} + 2 \times 4 = 4 + 8 = 12$$

$$f(9) = 2\sqrt{9} + 2 \times 9 = 6 + 18 = 24$$

$$\text{برد تابع} = \{0, 4, 12, 24\}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۱۵- گزینه «۲»

(امیر حسن زاده فرد)

$$F = 1/8C + 32$$

$$F_2 - F_1 = (1/8C_2 + 32) - (1/8C_1 + 32)$$

$$= 1/8(C_2 - C_1)$$

$$54 = 1/8(C_2 - C_1)$$

$$\Rightarrow \text{افزایش دما بر حسب سانتی‌گراد} = \frac{54}{1/8} = \frac{54 \times 8}{1} = 30$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۲)

۱۶- گزینه «۱»

(هاری فولادی)

می‌دانیم برای یافتن مقادیر برد باید در ضابطه تابع به جای x ، مقادیر دامنه را جایگذاری کنیم، یعنی باید در تابع به جای x ، مقادیر x_1 و x_2 را جایگذاری کنیم و مساوی $a+b$ و $b-a$ قرار دهیم، فرض می‌کنیم:

$$f(x_1) = a+b \Rightarrow ax_1 + b = a+b \Rightarrow ax_1 = a \Rightarrow x_1 = 1$$

$$f(x_2) = b-a \Rightarrow ax_2 + b = b-a \Rightarrow ax_2 = -a \Rightarrow x_2 = -1$$

$$\frac{x_1 + x_2}{2} = 0 \Rightarrow \text{حال باید میانگین } x_1 \text{ و } x_2 \text{ را بیابیم که برابر است با } 0$$

توجه کنید اگر جای x_1 و x_2 را عوض کنیم یعنی $f(x_2) = a+b$ و $f(x_1) = b-a$ باشد تأثیری در میانگین پاسخ x_1 و x_2 ندارد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۱۷- گزینه «۱»

(شمیم بهلولان شریف)

ضابطه تابع خطی $f(x) = ax + b$ را در نظر می‌گیریم.

$$f(-5) = -2 \Rightarrow -5a + b = -2$$

$$f(-5) = -2 \Rightarrow a(-5) + b = -2 \Rightarrow -5a + b = -2 \quad (1)$$

$$f(1) + f(4) = 11 \Rightarrow f(1) + f(4) = 11 \text{ یعنی:}$$

$$f(1) + f(4) = 11 \Rightarrow a(1) + b + a(4) + b = 11$$

$$\Rightarrow 5a + 2b = 11 \quad (2)$$

حالا از حل دستگاه معادلات (۱)، (۲)، a و b و سپس ضابطه تابع خطی را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} -5a + b = -2 \\ 5a + 2b = 11 \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع می‌کنیم}} 3b = 9 \Rightarrow b = 3, a = 1$$

$$f(x) = x + 3$$

نقطه برخورد آن با محور x ها برابر است با:

$$f(x) = 0 \Rightarrow x + 3 = 0 \Rightarrow x = -3$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۱۸- گزینه «۲»

(امیر زائرئوز)

دو خط مورد نظر چون هیچ نقطه برخوردی ندارند بنابراین با هم موازی هستند. شیب دو خط موازی با هم برابر است، لذا $m = 2$ می‌باشد، حالا نمودار $y = 1 - mx$ را رسم می‌کنیم:

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور خارج از کشور ۹۹)

۱۰- گزینه «۱»

هر سکه دو حالت و تاس ۶ حالت دارد، پس فضای نمونه پرتاب دو سکه و یک تاس بنا به اصل ضرب $n(S) = 2 \times 2 \times 6$ عضو دارد.

پیشامد مطلوب سؤال که آن را A می‌نامیم، آن است که در پرتاب دو سکه که حالت‌های $\{پ پ، پ ر، ر پ، ر ر\}$ را دارد، لااقل یک سکه «پشت» بیاید (یعنی حالت‌هایی که زیر آنها خط کشیده شده و تعداد آنها ۳ تا است) و تاس عددی فرد بیاید (یعنی ۱، ۳ یا ۵ که تعداد آنها ۳ تا است) پس بنا به اصل ضرب داریم: $n(A) = 3 \times 3$ و در نتیجه:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3 \times 3}{2 \times 2 \times 6} = \frac{3}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۱)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۲»

(غرشیر کریمی)

$$f(x) = ax + b \Rightarrow \begin{cases} f(2x-1) = a(2x-1) + b = 2ax - a + b \\ f(2x+1) = a(2x+1) + b = 2ax + a + b \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(2x-1) + f(2x+1) = 4ax + 2b$$

$$\xrightarrow{\text{طبق فرض}} x-2 = 4ax + 2b \Rightarrow \begin{cases} 4a = 1 \Rightarrow a = \frac{1}{4} \\ 2b = -2 \Rightarrow b = -1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = \frac{1}{4}x - 1 \xrightarrow{x=2} f(2) = \frac{1}{4}(2) - 1 = \frac{1}{2} - 1 = -\frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۱)

۱۲- گزینه «۳»

(مهمرب بهیرایی)

$$\text{مجموع اعضای دامنه} = 3 + b - 1 + 4 = 6 + b = 8 \Rightarrow b = 2$$

$$\text{مجموع اعضای برد} = a + 3 + 2 + b + 1 = 6 + a + b = 11$$

$$\xrightarrow{b=2} 8 + a = 11 \Rightarrow a = 3$$

$$\Rightarrow a - b = 3 - 2 = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۱۳- گزینه «۲»

(علی مسینی نوه)

با توجه به دامنه تابع متوجه می‌شویم که گزینه‌های ۱ و ۴ حذف می‌شوند چون دامنه تابع برابر است با: $D = \{1, 2, 3, 4\}$ از بین گزینه‌های ۲ و ۳ چون می‌خواهیم تابع خطی باشد، گزینه‌ای مورد قبول است که نقاط همه روی یک خط راست قرار بگیرند که گزینه ۳ رد و گزینه ۲ مورد قبول است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۱۴- گزینه «۴»

(مهمرب پرورد نظامی)

می‌دانیم که دامنه تابع، ورودی تابع است و خروجی تابع، برد خواهد شد، پس داریم:

$$f(x) = 2\sqrt{x} + 2x$$

$$f(0) = 2\sqrt{0} + 2 \times 0 = 0$$

$$f(1) = 2\sqrt{1} + 2 \times 1 = 4$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

(سعید جعفری)

۲۱- گزینه «۲»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سبک عالمانه: به تناسب مخاطب

گزینه «۳»: سبک تعلیمی: بر اساس هدف

گزینه «۴»: سبک حماسی: بر اساس موضوع و نوع / سبک عامیانه: به تناسب مخاطب
(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

(عزیز الیاسی‌پور)

۲۲- گزینه «۲»

تقسیم‌بندی سبک‌های فرعی در سبک خراسانی از نظر «زمانی» است نه بر اساس جغرافیا.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۶۲)

(مجتبی فرهادی)

۲۳- گزینه «۳»

قالب عمده شعر این دوره قصیده است؛ قالب‌های مسمط، ترجیع‌بند و مثنوی به‌تدریج در این دوره شکل گرفتند و قالب غزل در اواخر این دوره رشد یافت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

(مجتبی فرهادی)

۲۴- گزینه «۴»

موارد مربوط به گزینه «۴»، یعنی موارد «ب» و «د» نادرست هستند:
«ب»: محتوای نثرهای دوره سامانی بیشتر علمی است و گاهی نثرهای حماسی، تاریخی و دینی هم دیده می‌شود.
«د»: «التفهیم» از آثار نثر دوره سامانی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۵)

(فرهاد علی‌نژاد)

۲۵- گزینه «۱»

یکی از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی غلبه روح شادی و نشاط و خوش‌باشی است. غم‌گرایی‌ای که در این بیت دیده می‌شود در سبک خراسانی کمتر دیده می‌شود. بیت از سعدی است و از گریستن بی‌امان عاشق حکایت دارد.

ویژگی‌های سبک خراسانی در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: استفاده از «مر» پیش از مفعول جمله - سادگی پند و اندرز

گزینه «۳»: شادی و خوش‌باشی - معشوق زمینی

گزینه «۴»: تفاوت تلفظ برخی واژگان با زبان امروزی (می / شراب) - برخی کاربردهای تاریخی (جدانویسی پیشوند «می» در مصراع دوم) - شادی و خوش‌باشی

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۲۶- گزینه «۲»

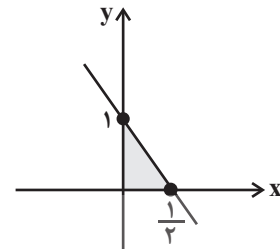
منظور شاعر از «معشوق» در بیت گزینه «۲» همان خدایی است که «قوم به حج رفته» مخاطب شاعر، در جست‌وجوی او به سفر حج رفته‌اند؛ پس در این بیت، معشوق آسمانی مد نظر است که مطابق با سبک خراسانی نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توصیف حسی زیبایی‌های معشوق که شاعر در پی دستیابی به اوست، بیانگر عشق زمینی و سبک خراسانی است.

گزینه «۳»: در این بیت نیز، زیبایی و بلندقامتی معشوق با «صنم» و «سرو» مقایسه شده است که نمایش‌دهنده عشق زمینی است.

$$y = 1 - mx \xrightarrow{m=2} y = 1 - 2x \Rightarrow \begin{cases} x=0 \rightarrow y=1 \Rightarrow A \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix} \\ y=0 \rightarrow x=\frac{1}{2} \Rightarrow B \begin{pmatrix} \frac{1}{2} \\ 0 \end{pmatrix} \end{cases}$$



$$\text{ارتفاع} \times \text{قاعده} = \frac{1}{2} \times 1 = \frac{1}{2} \Rightarrow \text{مساحت مثلث} = \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4} = 0.25$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۱۹- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

برای پیدا کردن نقطه (a, b) ، دو مقدار دلخواه به m می‌دهیم تا معادله دو خط به دست آید. سپس نقطه تقاطع این دو خط را می‌یابیم که همان نقطه (a, b) خواهد بود:

$$f(x) = \left(\frac{1-m}{2}\right)x - m + \frac{1}{2}$$

$$\begin{cases} m=1 \rightarrow y = 0 - 1 + \frac{1}{2} = -\frac{1}{2} \\ m=\frac{1}{2} \rightarrow y = \left(\frac{1-\frac{1}{2}}{2}\right)x - \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = \frac{1}{4}x \end{cases}$$

تلاقی دو خط را با مساوی قرار دادن معادله‌ها، به دست می‌آوریم:

$$\frac{1}{4}x = -\frac{1}{2} \Rightarrow x = -\frac{4}{2} = -2$$

بنابراین دو خط در نقطه‌ای به طول $x = -2$ و عرض $y = -\frac{1}{2}$ متقاطع‌اند،

$$(a, b) = (-2, -\frac{1}{2}) \Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{-2}{-\frac{1}{2}} = 4$$

پس داریم:

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

۲۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ضابطه تابع را با هر یک از اعضای برد، یعنی ۲ و ۵، برابر قرار می‌دهیم تا مقادیر x یعنی دامنه تابع، به دست آید:

$$f(x) = x^2 - 4, R_f = \{2, 5\}$$

$$\begin{cases} f(x) = 2 \Rightarrow x^2 - 4 = 2 \Rightarrow x^2 = 6 \Rightarrow x = \pm\sqrt{6} \\ f(x) = 5 \Rightarrow x^2 - 4 = 5 \Rightarrow x^2 = 9 \Rightarrow x = \pm 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{دامنه } D_f = \{\sqrt{6}, -\sqrt{6}, 3, -3\}$$

بنابراین دامنه تابع حداکثر ۴ عضو دارد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

(الفام ممدی)

۳۲- گزینه ۲

بیت «الف»: تناسب: «خون و رزم» / موازنه دارد. / تشبیه ندارد.
بیت «ب»: تناسب: «چراغ و فروغ» و «خورشید و فروغ»
بیت موازنه دارد، تقابل سجع‌های متوازن:

کای	خورشید	چراغ	فرستاده	فروغ
وی	مریخ	نهیب	رسانیده	صدا

تشبیه: چراغ تو به خورشید فروغ بخشیده است (تشبیه مرجع)

بیت «ج»: تناسب: بهار، چمن، گل / ترصیع دارد: تقابل سجع‌های متوازی/
تشبیه: «او» به «بت» و «او» به «گل»

نکته: هر ترصیعی موازنه است، ولی هر موازنه‌ای ترصیع نیست!

بیت «د»: تناسب: «سرو، چمن، لاله، سمن، گل، صبا» و «شمع و گل» / بیت موازنه ندارد. / تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

(سیدعلیرضا امیری)

۳۳- گزینه ۴

در بیت گزینه ۴ ترصیع وجود ندارد، چرا که واژه «دل» در مصراع اول و واژه «جان» در مصراع دوم دارای حروف پایانی مشترک نیستند.

چرا / نهم / نهم / دل / بر / خیالت
چرا / ندهم / دهم / جان / در / وصال

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «تلمیح به کلام آشنای «سحرخیز باش تا کامروا شوی» دارد.

گزینه ۲: مصراع دوم بنابر راهنمایی خود شاعر (طغرل احراری) از بیدل دهلوی تضمین شده‌است.

گزینه ۳: «واژه‌های «سبو، ساقی و خم» مراعات‌نظیر دارند.

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

(یاسین مهریان)

۳۴- گزینه ۴

بیت «د»: تقابل سجع‌های متوازی و متوازن، پدیدآورنده آرایه «موازنه» است.

بیت «الف»: تشبیه: «شکرخنده»: خنده‌ای که مانند شکر، شیرین است.

بیت «ج»: تشخیص: شاعر می‌گوید که گل، با اینکه عمر کوتاهی دارد، در حال شادی کردن و خندیدن است و شبنم دیدگاه متفاوتی دارد و معتقد است که کسی که عمرش رو به پایان است، نباید بخندد و شادی کند و از همین رو، گریان است.

بیت «ب»: ترصیع: تقابل سجع‌های متوازی، پدیدآورنده آرایه «ترصیع» است. توجه داشته باشید که «مولی»، به‌شکل «مولا» تلفظ می‌گردد و سجع متوازی بین «دنیا» و «مولی» برقرار است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

(رضا نهیری)

۳۵- گزینه ۳

مجاز: «گردون» مجاز از مردم و «صحرا» مجاز از هر آنچه درون صحراست. تشبیه: گردون به مانند دیده‌ی وامق می‌گردد - صحرا به مانند دیده‌ی عذرا می‌خندد. / تلمیح: اشاره به ماجرای وامق و عذرا از عشاق مشهور ادب پارسی / بیت دارای موازنه است:

همی‌گرید	از	او	گردون	بسان	دیده	وامق
همی‌خندد	از	او	صحرا	بسان	دیده	عذرا

گزینه ۴: در بیت این گزینه هم صحبت از «غمزه» معشوق است و دیوانه‌شدن عاشق و هیچ عنصری که به عشق آسمانی اشاره کند، به چشم نمی‌خورد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۳)

۲۷- گزینه ۳

(مجتبی فرهاری)

شاعر در این بیت، دعوت به می‌خواری و شادنوشی و نواختن چنگ دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: توصیف طبیعت و واقع‌گرایی

گزینه ۲: غم‌گرایی و اغراق در ریختن اشک

گزینه ۴: حاکم‌بودن روح حماسه

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه ۶۳)

۲۸- گزینه ۲

(سعید معیری)

کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم (به سر بر)، واژگان کهنی مثل «رامشگران» (نوازندگان و اهل موسیقی) و «افسر» (به معنای تاج) و ضمناً تفاوت تلفظ برخی واژگان با واژگان امروزی (پیل: فیل) همگی از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی‌اند که در این بیت دیده می‌شود.

ابیات دیگر زبان جدیدتری دارند و مربوط به دوره‌های بعدی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۲)

۲۹- گزینه ۴

(مجتبی فرهاری)

عبارت گزینه ۴ از «تاریخ بلعمی» ذکر شده است که از متون سبک دوره سامانی است. کاربرد شکل کهن فعل ماضی استمراری (گفتندی) و واژگانی کهن مانند «بر رسته» از ویژگی‌های سبک نثر دوره سامانی‌اند.

توضیحات مقابل عبارات در دیگر گزینه‌ها همگی درست هستند. (دقت کنید که با تسلط بر ویژگی‌های سبک‌های نثر دوره اول می‌توان به این سؤال پاسخ داد، هرچند تمامی این متن‌ها در کتاب درسی ذکر شده‌اند.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

۳۰- گزینه ۲

(یاسین مهریان)

این بیت، فاقد مجاز است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «آفتاب» مجاز از «خورشید»

گزینه ۳: «الله اکبر» مجاز از «اذان»

گزینه ۴: «سفال» مجاز از «کوزه سفالی»

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۱- گزینه ۴

(سیدعلیرضا امیری)

تشبیه گسترده: همچو شمع / استعاره مصرحه: «آتش دل: عشق / استعاره مکنیه: «آب رخ شمع»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تشبیه و استعاره مکنیه ندارد. / استعاره مصرحه: «مه پرده‌سرا»

گزینه ۲: تشبیه فشرده: «تیغ حوادث» / استعاره مکنیه: «سرزنش تیغ حوادث» / استعاره مصرحه: «شه بحر»

گزینه ۳: فاقد تشبیه و استعاره مصرحه / استعاره مکنیه: «ساغر خون‌خوار»، «دویدن، طلب کردن و دامن گرفتن توسط اشک» و «دامن ساغر»

(علوم و فنون ادبی، بیان)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیت فاقد مجاز است. / تلمیح: اشاره به آیه «إِنَّا لِلّٰهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ» / تشبیه مشاهده نمی‌شود. / بیت دارای ترصیع است: (موازنه نیز نوعی ترصیع است.)

ما	ز	بالاییم	و	بالا	می‌رویم
ما	ز	دریاییم	و	دریا	می‌رویم

گزینه «۲»: بیت فاقد مجاز است. تشبیه: شاعر بخشنگی ممدوح را به ابر بهار و آگاهی و حزم او را به کوه تشبیه کرده است. / تلمیح مشاهده نمی‌شود. / بررسی موازنه:

ز	دست	بخشش	او	حاکی	است	اشک	سحاب
ز	حزم	محکم	او	راوی	است	سنگ	جبال

گزینه «۴»: «یمین» مجاز از دست است. / تلمیح مشاهده نمی‌شود. (نکته: «شیرین و شکر» همیشه سازنده تلمیح نیستند و گاهی در معنای ماده شیرین یا دلنشین به کار می‌روند.) / بیت دارای موازنه است:

گهی	ز	بوسه	شیرین	شکر	کنی	به	مذاقش
گهی	ز	باده	رنگین	قدح	دهی	به	یمینش

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۳۶- گزینه «۴»

تشبیه گسترده: مصراع اول - استعاره مکنیه: «ای باد صبا»
تشبیه: «چون نفس سوختگان می‌رسی»: مشبه: محذوف (باد صبا) / مشبه‌به: نفس سوختگان / ادات تشبیه: چون

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «من چون سگ کوی توام»: تشبیه گسترده - بیت فاقد استعاره مکنیه است.

گزینه «۲»: گنج عافیت: عافیت (مشبه)، گنج (مشبه‌به) - بیت فاقد استعاره است.

معنای بیت: از دنیا داران بی‌انصاف طلب چیزی مکن که خود صاحب گنج عافیت و سلامتی هستی و خود می‌توانی نیاز خود را برآوری. (بی‌نیازی از دیگران)

گزینه «۳»: بیت فاقد تشبیه و استعاره است.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۷- گزینه «۴»

در آرایه سجع خواندیم که «ارزش موسیقایی سجع متوازی از همه سجع‌ها بیشتر است». بنابراین می‌توان گفت: آرایه ترصیع از موازنه ارزش موسیقایی بیشتری دارد. زیرا به تنهایی از سجع‌های متوازی ساخته شده است. فقط در گزینه «۴» آرایه ترصیع مشاهده می‌شود و سایر گزینه‌ها دارای موازنه هستند.

هست	انعام	تو	در	برج	مروت	اختر
هست	اکرام	تو	در	درج	فتوت	گوهر

(علوم و فنون ادبی، بریع)

۳۸- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

سجع متوازن میان «مطیع و حریف» باعث ایجاد موازنه شده است و دیگر واژگان (به غیر از واژگان تکراری) سجع متوازی دارند.

تناسب: مطیع و خدمت و فرمودن

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مراعات نظیر: «زلف» و «چشم» / مجاز: بیت فاقد مجاز است.

گزینه «۳»: تشبیه: مصراع اول / فاقد تضمین

گزینه «۴»: «قدم» مجاز از رفتار / فاقد ترصیع

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع)

۳۹- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

وزن بیت گزینه «۳» از پایه‌های آوایی همسان دولختی است: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

گزینه «۲»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

گزینه «۴»: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۳»

(رضا رنبری)

بررسی وزن سایر ابیات:

گزینه «۱»: فاعلاتن مفاعیل فاعلن

گزینه «۲»: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن

گزینه «۴»: مفاعیل فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینه «۲»

(یاسین مهریان)

نظم و ترتیب هجای دو مصراع، باید دقیقاً مثل یکدیگر باشند تا به لحاظ عروضی، با یکدیگر هم‌خوانی داشته باشند. مصراع دوم این گزینه، در قیاس با مصراع اول، دارای یک هجای بلند اضافه است که باعث می‌شود آن‌ها با یکدیگر هم‌خوانی نداشته باشند و یک بیت را تشکیل ندهند.

دو مصراع سایر گزینه‌ها، به لحاظ کمیت و کیفیت هجاها، دقیقاً مشابه هستند.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

وزن مصراع «الف»: مفعول (U--) فاعلات (U-U) مفاعیل (U--U)
فاعلن (U-U)

وزن مصراع «ب»: مفعول (U--) مفاعیل (U-U) مفاعیلن (U--U)

وزن مصراع «ج»: مفعول (U--) مفاعیل (U-U) فاعلن (U-U)

وزن مصراع «د»: مفعول (U--) فاعلات (U-U) مفاعیلن (U--U)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۳- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

هدف از طرح این تست آشنایی اولیه با اختیارات زبانی است ولی با آموخته‌های تقطیع هجایی که در سال دهم آموختید می‌توانید این سؤال را حل کنید. هنگام تقطیع مصراع «الف»، «ج» و «ه» تفاوت‌هایی در تقطیع هجایی و وزن آن‌ها به چشم می‌خورد که دقیقاً همین اختلاف‌ها، اختیارات شاعری را بیان می‌کند.

(علوم و فنون ادبی، (۱)، مفهوم، صفحہ ۷۱)

جامعه‌شناسی (۳)

۵۱- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- علوم طبیعی و فناوری حاصل از آنها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.
- به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی، پیش‌بینی در علوم اجتماعی دشوارتر از علوم طبیعی است.

- با شناخت قواعد زندگی در خانواده، کلاس، شهر، محله، کشور و دیگر اجتماعات، هم از فرصت‌های آنها برخوردار می‌شویم و هم از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف در امان می‌مانیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۵۲- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

تشریح موارد نادرست:

- نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری از فواید علوم انسانی و علوم اجتماعی است.
- علوم انسانی به دلیل اینکه به فهم معانی کنش‌های انسان‌ها می‌پردازند، «علوم تفهیمی» نامیده می‌شوند و از این نظر که به انتقاد از کنش‌های ناپسند آدمیان می‌پردازند، «علوم انتقادی» گفته می‌شوند.

- «جامعه‌شناسی خرد» کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند و «جامعه‌شناسی کلان» ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۵۳- گزینه «۲»

(مهمرموری یعقوبی)

- زندگی اجتماعی انسان به دلیل اینکه ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و... دارد، شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوتی را پدید آورده است.

- در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی انتقادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۶)

۵۴- گزینه «۳»

(سینا غلامی)

جامعه‌شناس در آشنایی‌زدایی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۵۵- گزینه «۳»

(امیر حسین فزایی)

تشریح موارد نادرست:

- گاهی دیگران مطابق انتظارات رفتار نمی‌کنند و حوادثی خلاف قواعد رخ می‌دهد.

- راه رفتن یک کنش اجتماعی پیش‌پا افتاده به نظر می‌رسد ولی برای راه رفتن صحیح هر فرد تلاش می‌کند قواعدی را رعایت کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۵۶- گزینه «۲»

(آزیتا بیدرقی)

برداشت روزافزون از نفت در کشورهای منطقه خاورمیانه ← تغییر در محیط توسط نظام اجتماعی
میانگین سن در اولین ازدواج زنان و مردان کل کشور ← پدیده‌های هم‌تغییر

- در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید ← ساختار اجتماعی

کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند و امکان مشارکت ما را در زندگی اجتماعی فراهم می‌آورند ← قواعد اجتماعی
در طول قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم وجود خانواده‌های بزرگ قاعده کلی بود ← تغییر در خود نظام اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۵۷- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

- با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد؛ یعنی تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شد که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد، زیرا چنین می‌پنداشتند که دانش علمی تنها از راه حس به‌دست می‌آید.

- موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی، باعث شد جامعه‌شناسان علاقه‌مند شوند تا شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی همچون ماشین و بدن انسان را برجسته کنند و نظم جامعه را همانند نظم میان اعضای بدن یا اجزای ماشین بدانند.

- گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. این دو پدیده را «هم‌تغییر» می‌گویند. یعنی می‌توان تغییرات یکی از آنها را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۵۸- گزینه «۲»

(پوار دایلیان)

جامعه‌شناسی تبیینی

موضوع	روش	هدف
پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۷)

۵۹- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود، تغییری بنیادی در جامعه به‌وجود آوریم. یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد.

- ما فقط می‌توانیم قوانین طبیعی را بشناسیم، سپس با استفاده از علوم طبیعی و تا جایی که قوانین طبیعی به ما اجازه می‌دهد، تغییراتی ایجاد نماییم. مثل تولید هندوانه به شکل‌های هندسی گوناگون و یا درختانی با چند نوع میوه.

- جامعه‌شناسی تبیینی، تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند. از این منظر برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند. طرفداران این دیدگاه گمان می‌کنند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند در حالی که واقعیت این است که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۶۰- گزینه «۲»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

عبارت نخست مربوط به تغییراتی است که یک نظام اجتماعی به مثابه یک موجود زنده در خود ایجاد می‌کند. عبارت دوم به این موضوع اشاره دارد که «بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید و ما نمی‌توانیم نظم را مشاهده کنیم چون به آن عادت کرده‌ایم.»

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۳)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۱- گزینه «۳»

(فاطمه قریبیان)

تشریح عبارات:

گزینه «۱»: نادرست (وارد قلمرو واقعی می‌شوند) - درست

گزینه «۲»: درست - درست

گزینه «۳»: درست - نادرست (واقعیت‌ها را در پرتو آرمان‌ها ارزیابی می‌کنیم)

گزینه «۴»: درست - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۱)

۶۲- گزینه «۱»

(فاطمه رضاییان)

- «سحرخیز باش تا کامروا باشی» ناظر بر تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی است. «ترشح بیش از اندازه غده تیروئید موجب عصبانی شدن می‌شود» مربوط به تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی است.

- «آسیایی بودن» یک ویژگی انتسابی، اجتماعی و ثابت است. همچنین «دارای سندروم داون بودن» یک ویژگی فردی، انتسابی و ثابت است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۸ و ۷۲)

۶۳- گزینه «۴»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

هویت افراد در جامعه سرمایه‌داری بیشتر به ثروت و توان اقتصادی آن‌ها وابسته است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۶۴- گزینه «۳»

(مهرداد کرمی - دهگلان)

۱- نادرست (صدور شناسنامه برای نوزادان بخشی از هویت اجتماعی است که توسط جهان اجتماعی تعیین می‌شود). - نادرست (فرهنگ‌هایی که ظرفیت عقلانی و منطقی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند از قدرت اقناع بیشتری برخوردارند).

۲- درست - درست

۳- درست - نادرست (تشویق و تنبیه غیررسمی که بیشتر توسط خانواده، همسالان و عموم افراد جامعه انجام می‌شود تأثیرات و نتایج عمیق‌تری دارد).

۴- نادرست (هر فرد در یک جهان اجتماعی متولد می‌شود که به وسیله نسل‌های قبل ایجاد شده است به این معنا که بخشی از هویت اجتماعی فرد توسط جهان اجتماعی تعیین می‌شود) - درست

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۴)

۶۵- گزینه «۱»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

موارد به ترتیب با گزینه «۱» مرتبط هستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۸۳)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۶- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - تیرماه ۱۴۰۴)

جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید به صورت امروز نبوده است؛ فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف هر یک در بخشی از جهان حاکمیت‌های سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی که از طریق این روابط شکل می‌گرفت به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد. به همین دلیل اگر برخی کشورها مورد هجوم نظامی قرار می‌گرفتند، در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند. فرهنگ‌های مختلف نیز می‌توانستند از مرزهای جغرافیایی خود از طریق روابط تجاری یا گفت‌وگوهای مستقیم علمی و معرفتی عبور کنند. فرهنگ غرب از سده هفدهم تا بیستم شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید. در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

عبارت اول: فراخوانی زندگی، بستری است که روان‌شناسی رشد، تغییرات رشدی انسان را در آن بررسی می‌کند.
عبارت دوم: مفهوم کمال هم‌نشین، به تأثیر عوامل محیطی در رشد انسان اشاره دارد.
عبارت سوم: دوقلوهای همسان، حتماً همجنس هستند؛ چون از یک تخمک به وجود آمده‌اند.

عبارت چهارم: در روان‌شناسی به رفتارهایی که وابسته به آمادگی زیستی است، ریشش یا پختگی می‌گویند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۲)

۷۲- گزینه «۳»

(همیدرضا توکلی)

الف) درست: ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را به دلیل پیوستگی رشد، نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد.
ب) نادرست: در هفت سال اول که دوران کودکی است، باید کودک را برای بازی آزاد گذاشت و عواطفش را رشد داد.
ج) درست: در هفت سال سوم (نوجوانی) باید با او به منزله مشاور رفتار کرد. دیگر نباید به صورت آمرانه با او رفتار شود. باید وی را چون عضو بزرگ خانواده دانست و مانند دیگران او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.
د) نادرست: صفات (همچون رنگ چشم) با کروموزوم منتقل می‌شوند و نوع تربیت، عاملی محیطی است و ربطی به کروموزوم ندارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۷۳- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

حرکاتی چون سینه‌خیز و چهارپا رفتن اشاره به رشد جسمانی - حرکتی دارد که ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۶)

۷۴- گزینه «۲»

(هانا امیرزاده)

«مورد الف» نادرست است. هیجان‌ها در دوره کودکی معطوف به هیجان‌های ساده همچون خشم، ترس و محبت می‌باشد و در سنین بالاتر هیجان‌ات ساده به هیجان‌ات مرکب مثل احساس پشیمانی، گناه، ترحم و ... تعمیم می‌یابد. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

«مورد ب» درست است. به وجد آمدن و از خود علاقه نشان دادن مربوط به رشد هیجانی است که در این جنبه از رشد کودکان با دریافت واکنش از دیگران به هیجان‌ات خود جهت می‌دهند. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

«مورد ج» نادرست است. توجه داشتن به ویژگی‌های ظاهری و حسی یک موضوع و تأثیر عوامل محیطی بر رشد زبان هر دو در حیطه رشد شناختی بررسی می‌شوند. (رد گزینه ۳)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۶۷- گزینه «۴»

(مهرداد کرمی - هگلان)

«تأثیر بر نخبگان سیاسی جوامع غیر غربی» مربوط به مرحله «به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری» است.
«انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکا» مربوط به مرحله «پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت» است.
«ظهور دولت - ملت‌های جدید» مربوط به مرحله «پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار» است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

۶۸- گزینه «۳»

(سینا غلامی)

الف) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیر غربی ← بازنگری فرهنگ دینی از نگاه فرهنگ غرب ← دوری از علم مبتنی بر معرفت دینی
ب) اقتصاد تک‌محصولی ← فقدان قدرت چانه‌زنی
ج) تمرکز قدرت رسانه‌ای در دست افراد و شرکت‌های محدود ← تضعیف سازوکارهای دموکراسی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۵ و ۷۰ و ۷۱)

۶۹- گزینه «۳»

(رانیا امیری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نظر ریکاردو

گزینه «۲»: نظر ریکاردو

گزینه «۴»: انسانی که در دنیای از قبل تملک شده به دنیا می‌آید، اگر نتواند قدرت خود را از والدینش دریافت کند و اگر جامعه خواهان کار او نباشد، هیچ حقی برای دریافت کمترین غذا یا چون و چرا درباره مقام و موقعیت خود ندارد.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۷۷)

۷۰- گزینه «۱»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

تشریح موارد نادرست:

- مارکس در چارچوب همان بنیان‌ها به حل چالش‌ها می‌پرداخت.

- سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی برخلاف سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

۷۵- گزینه «۲»

بازی‌های گروهی و قاعده‌مند شدن آن‌ها و رعایت آن بیانگر رشد اجتماعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- در رشد اخلاقی دوره کودکی، کودکان هیچ تصویری از کار خوب یا بد و درستی یا نادرستی یک عمل ندارند. کودک ممکن است کاری را اخلاقی بداند که دوستش را خوشحال می‌کند. (رد گزینه ۱)
- علاوه بر لبخند زدن که اولین علامت رشد اجتماعی در ۳-۲ ماهگی است، ترس از غریبه نیز در ۸-۷ ماهگی رخ می‌دهد و واکنش‌ها تنها به لبخند زدن محدود نمی‌شود. (رد گزینه ۳)

برای اخلاق یک فرایند تدریجی و پیچیده طی می‌شود. (رد گزینه ۴)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

۷۶- گزینه «۳»

نوجوانی دوره‌ای است که با شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی همراه است. یکی از ویژگی‌های رشد در دوره نوجوانی ناگهانی بودن آن است. یعنی اندازه بدن به سرعت افزایش می‌یابد و تناسب بدن به سرعت تغییر می‌کند. در دوره نوجوانی اندام‌های داخلی رشد قابل توجهی دارند به طوری که اندازه و ظرفیت شش سه برابر و اندازه قلب دو برابر می‌شود و حجم کلی خون افزایش می‌یابد. این تغییرات (رشد اندام‌های داخلی) باعث می‌شود نوجوانان احساس توانمندی زیادی داشته باشند. بم شدن صدا تغییری قابل رؤیت و جزئی از علائم رشد است که به ویژگی‌های ثانویه جنسی اشاره دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۷۷- گزینه «۳»

سؤال «۱»: سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، در یک لحظه اطلاعات بیشتری در حافظه آنها نگه داشته می‌شود و نوجوانان، برخلاف کودکان، قادر به ظرفیت سازی حافظه خود هستند.

سؤال «۲»: هیجانات منبع رفتارهای مثبت و سازنده هستند، در صورت هدایت نشدن و به کارگیری غلط، هیجان‌ها به رفتارهای مخرب و پرخطر منجر می‌شوند.

سؤال «۳»: هر چند نوجوانان، در مقایسه با کودکان، رشد فزاینده‌ای در توانایی‌های شناختی دارند، اما در نحوه به کارگیری این توانایی‌ها، پختگی لازم را ندارند و تغییرات شناختی نوجوانان باعث پیامدهای ناسازگارانه‌ای می‌شود.

سؤال «۴»: به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آنان به سرعت تغییر می‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

۷۸- گزینه «۲»

گزینه «۱»: یکی از نشانه‌های رشد اجتماعی نوجوانان، گرایش به ارتباط با همسالان است؛ در این دوره هم خود نوجوان و هم اطرافیان وی احساس می‌کنند که گرایش او به گروه همسالانش بیشتر از سابق شده است، البته این به آن معنی نیست که نوجوانان به ارتباط با والدین و یا خواهر و برادرهای خود علاقه‌ای ندارند.

گزینه «۲»: درست است؛ «من کیستم؟» سوالی است که ذهن هر فرد به ویژه نوجوانان و جوانان را درگیر کرده است و افراد برای یافتن پاسخ همین سؤال به جست‌وجوی خویشتن و کسب هویت می‌پردازند.

گزینه «۳»: نوجوانانی که خود را می‌پذیرند و هویت مثبتی برای خود قائل‌اند؛ به لحاظ روانی از افرادی که هویتی منفی داشته و به خود علاقه‌ای ندارند، سالم‌ترند.

گزینه «۴»: ایفای نقش جنسیتی برای نشان دادن رفتارهای مردانه، از ویژگی‌های مربوط به بعد روانی هویت مربوط است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۷۹- گزینه «۱»

(معمربرخان فراهی)

گزینه «۱»: نادرست است؛ در روند طبیعی زندگی انتظار می‌رود که نوجوانان برای رسیدن به خود آرمانی تلاش کنند؛ در حالی که بسیاری از آنان به جای کم کردن فاصله بین خود آرمانی و خود واقعی، رؤیاپردازی می‌کنند، هر چند این پدیده در دوره نوجوانی غیرطبیعی نیست، ولی استفاده مکرر از آن باعث افت در عملکرد تحصیلی و سایر عملکردها می‌شود.

گزینه «۲»: هر چند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است، اما برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.

گزینه «۳»: همه افراد یک خود واقعی و یک خود آرمانی دارند. خود واقعی همان ویژگی‌های فردی، و خود آرمانی ویژگی‌هایی است که فرد دوست دارد داشته باشد. در صورت سؤال، فوتبالیست بودن عرفان خود واقعی او و فوتبال حرفه‌ای بازی کردن به خود آرمانی او مرتبط می‌شود.

گزینه «۴»: رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۸۰- گزینه «۲»

(معمربیبی)

گزینه «۱»: درست است؛ غذای فرد را پشت سرمان پنهان می‌کنیم. کودک ۶ ماهه دیگر دنبال غذا نمی‌گردد و فکر می‌کند که غذا، دیگر وجود ندارد. نوجوان برایش سوال می‌شود که چرا این کار را کردیم و فرضیه‌سازی (تفکر فرضی) می‌کند.

گزینه «۲»: نادرست است؛ بازی موازی در سن ۳-۲ سالگی وجود دارد و در این سن کودکان به مدرسه نمی‌روند.

گزینه «۳»: درست است؛ کودکان هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند؛ به همین دلیل مسئول رفتار خود نیستند. رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد.

گزینه «۴»: درست است؛ در مراحل اولیه رشد، کودک هنوز تفکر انتزاعی و پیچیده ندارد و بیشتر به پدیده‌های ملموس توجه می‌کند (پردازش ادراکی). درونگرایی یا برون‌گرایی، لاغر یا چاق بودن، دختر یا پسر بودن ... از اجزای هویت است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۸، ۵۱، ۵۵، ۵۸، ۵۹ و ۶۱)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۸۱- گزینه «۴»

(مبیر بگبری)

«قد أفلح المؤمنون»: به راستی که مؤمنان رستگار شده‌اند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «الَّذِينَ هُمْ»: همانانی که (رد سایر گزینه‌ها) / «فِي صَلَاتِهِمْ»: در نمازشان (رد گزینه «۳») / «خاشعُونَ»: فروتن‌اند

(ترجمه)

۸۲- گزینه «۴»

(ولی برپی - ابهر)

«لابد من تأليف كتاب»: ناگزیر باید کتابی تألیف کرد، ناچار باید کتابی نگاشت (رد گزینه «۲») / «يُضَمّ»: در برگرد (رد گزینه «۲») / «صناعات يدوية»: صنایع دستی / «تجذب»: جذب می‌کند / «السائحین المشتاقين»: گردشگران مشتاق، گردشگران علاقمند (رد گزینه «۳») / «يحتوى على»: در بردارد، در بر می‌گیرد (رد گزینه «۲») / «أنواع حلويات لذیذة»: انواع شیرینیجات خوشمزه‌ای (رد گزینه «۳») / «تُصنَع» (مضارع مجهول): ساخته می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فی المدن المختلفة»: در شهرهای مختلف / «للتناول»: برای خوردن (رد گزینه «۱») / «مُحِبِّهَا»: دوست‌دارانشان، علاقمندانشان

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۲»

(ممبرضا سوری - نهاوند)

«لِلْبَلْطَةِ غَدّة»: اردک غده‌ای دارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «بِالْقُرْب مِنّ ذُنُبِهَا»: نزدیک به دُمش / «تحتوی»: در بردارد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «زَيْتاً خالصاً»: روغنی خاص / «تَنْشُرُهُ عَلَى جَسْمِهَا»: که آن را روی بدن خود پخش می‌کند («تَنْشُرُ» فعل متعدی است و ضمیر متصل «ه» مفعول آن است). (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فَلَا يَتَأَثَّرُ بِالماء»: پس تحت تأثیر آب قرار نمی‌گیرد (رد سایر گزینه‌ها) / همچنین «تَنْشُرُ» جمله وصفیه است و باید همراه با «که» ترجمه شود (رد گزینه «۴»).

تکته مهم درسی:

«لِ + اسم» در ابتدای جمله، معنای «دارد» می‌دهد:

«لِلْبَلْطَةِ غَدّة»: اردک غده‌ای دارد

(ترجمه)

۸۴- گزینه «۴»

(رضا راشدنیا)

«كَانَ مُعَلِّمِي الْفَاضِل يَقُولُ»: معلم دانشمند من می‌گفت (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «مِنَ الْعَجِيبِ أَنْ...»: عجیب است که ... (رد گزینه «۲») / «يُستَخدمُ»: استفاده می‌کند (رد گزینه «۲») / «صوته الخاصّ»: صدای خاص خود (رد گزینه «۲») / «لِتَحْذِيرِ الْحَيَوَانَاتِ الْآخَرَى»: برای هشدار دادن به حیوانات دیگر (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «حَتَّى تَبْتَعدَ»: تا دور شوند (رد گزینه «۱»)

(ترجمه)

۸۵- گزینه «۱»

(مصطفی قریمی فرد)

«ما» «ما» تعجب به معنای «چه، چقدر» / «أَظْلَمَ»: چه تاریک است (رد گزینه «۲») / «أعماق المحيط»: اعماق اقیانوس / «حين»: وقتی، هنگامی که / «تَنْظُرُ إِلَيْهِ»: به آن نگاه می‌کنی (رد گزینه «۳») / «يَصِيرُ نهاراً مُضِيئاً»: روزی روشن می‌شود (رد گزینه «۲») / «ولكنّ»: ولی، اما (رد گزینه «۲») / «هذا الظّلام»: این تاریکی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «البكتيريا المُضِيئة»: باکتری نورانی / «تحت عيونها»: زیر چشم‌هایشان (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

۸۶- گزینه «۳»

(ممبرضا قانرانی - اصفهان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «يُسافِرُ»: سفر می‌کنند / «خود» در ترجمه اضافی است
گزینه «۲»: «الأمراض»: بیماری‌ها / «می‌تواند» در ترجمه اضافی است
گزینه «۴»: «تَتَأَثَّرَانِ بِ»: تحت تأثیر قرار بگیرید

تکات مهم درسی:

به تفاوت معنایی افعال ثلاثی مزید در باب‌های مختلف دقت کنید:

مثال: «أَثَّرَ» (تفعیل): اثر گذاشت، «تَأَثَّرَ بِ» (تفعّل): تحت تأثیر قرار گرفت

(ترجمه)

۸۷- گزینه «۴»

(روح‌الله گلشن)

در این گزینه خطایی وجود ندارد؛ دقت کنید «كنت أكتب» طبق ساختار «كان + مضارع ← ماضی استمراری» ترجمه شده است، همچنین «الوحيد» در نقش «صفت»، قبل از موصوف خود ترجمه می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تمرّ»: می‌گذرند مضارع است نه ماضی؛ حواستان باشد «كانّ» برخلاف «كان»، نمی‌تواند بر فعل مضارع تأثیر بگذارد و زمانش را تغییر دهد.
«عینیّ: دو چشمم، چشمانم» در اصل (عینیّ + ضمیر «ی») بوده که «عینیّ» به عنوان یک اسم مثنی، به ضمیر «ی» مضاف شده، پس حرف «ن» از انتهای آن حذف شده و دو حرف «ی» در هم ادغام و به شکل «ی» (تشدید دار) ظاهر شده‌اند. (در چنین ترکیب‌هایی، «ی» تشدید دار، نشانه‌ای است برای اینکه بدانیم اسم مثنی داریم نه مفرد!)

گزینه «۲»: «لا عمل متعبّ»: هیچ کاری خسته‌کننده نیست» به شکل موصوف و صفت ترجمه نمی‌شود؛ زیرا اعراب «عملّ» (منصوب) و «متعبّ» (مرفوع) باهم یکسان نیست، در واقع اولی اسم «لا»ی نفی جنس و دومی خبر آن است.

گزینه «۳»: فعل «يَحْزُنُ» به ضمیر مفعولی «ه» متصل شده است، پس یک فعل متعدی است، ضمناً ساختار «قد + مضارع» به شکل «گاهی، شاید ...» ترجمه می‌شود؛ ترجمه صحیح: «خردمندترین شما کسی است که از بحث درباره آنچه او را اندوهگین می‌کند دوری کند، زیرا سکوت گاهی بهتر است.»

(ترجمه)

۸۸- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«گردشگران»: السَّيَّاح، السَّائِحُونَ (رد گزینه ۴) // «سالن فرودگاه»: صالة المطار، قاعة المطار (رد گزینه ۱) // «حاضر شدند»: حضر (در این جا)، حضروا / «اما»: لكن (رد گزینه ۲) // «راهنما»: الدليل / «حاضر نشده است»: لم يحضر (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۸۹- گزینه ۳»

(عمار تائبش)

مفهوم بیت صورت سؤال این است که همه ما از یک پدر و مادر هستیم و فخر فروشی لازم نیست. ابیات همه گزینه‌ها نیز به همین مفهوم اشاره دارند، به جز بیت گزینه ۳» که می‌گوید در هنگام مرگ، همه یکسان خواهند بود.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

نوشتن متن خوب نعمتی الهی نیست که قوانین وراثت در آن حاکم باشند، آن مانند رنگ مو یا شکل چشم‌ها نیست، آن فقط قدرتی کسب‌شده است، همانند زبانی که آن را از جامعه خود می‌آموزیم. پس کسی وجود دارد که از محیطش یا خودش کمک می‌گیرد، بیش از آنچه همتایانش، کمک می‌گیرند، پس او را می‌بینیم درحالی که موفق می‌شود. نویسندگی بیان آن چیزی است که در موردش می‌اندیشیم یا احساسش می‌کنیم، و بیان کردن میلی طبیعی است که با کودک زاییده می‌شود، کودک را در هر جامعه‌ای می‌بینیم در حالی که به صحبت درباره آنچه از اشیاء که اطرافش می‌بیند یا آنچه از پدر و مادرش می‌شنود، مشتاق است، پس قدرت فرد بر بیان کردن، از کودکی به تدریج رشد می‌کند. ما در ابتدا علاقه فرد به نوشتن و بهبود آن را فرض می‌کنیم، زیرا علاقه برابر نیمی از راه است، و کار بعد از آن، برابر نیمی دیگر است، و عواملی که به افراد برای نوشتن متن کمک می‌کنند، از دو عنصر مهم برگرفته شده‌اند: فکر و زبان؛ و این‌جا به ذکر بعضی از آن‌ها اکتفاء می‌کنیم: آگاهی و مطالعه، غنای زبانی و شناخت قواعد زبان.

۹۰- گزینه ۳»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«کودک به صحبت درباره آنچه می‌بیند، مشتاق است و این به او سود خواهد رساند!» صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «نوشتن متن مانند سرودن شعر نیست!» (نادرست)

گزینه ۲: «هرکس زبانی بیاموزد، می‌تواند متن خوب بنویسد!» (نادرست)

گزینه ۴: «هنگامی که انسان به موضوعی فکر می‌کند، شروع به نوشتن درباره آن می‌کند!» (نادرست)

(درک مطلب)

۹۱- گزینه ۲»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

هر فردی می‌تواند در نوشتن بسیار پیشرفت کند، ... زیرا هر کسی به آن علاقه پیدا کند، او را می‌بینیم درحالی که موفق می‌شود! (نادرست)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «زیرا غیر وابسته به نعمت الهی است!» (صحیح)

گزینه ۳: «زیرا فرد می‌تواند آن را از زمان کودکی بیاموزد و تقویت کند!» (صحیح)

گزینه ۴: «زیرا آن همان بیان مشاهدات است و بیان، میلی طبیعی برای ماست!» (صحیح)

(درک مطلب)

۹۲- گزینه ۱»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«دشواری‌های راه» در متن ذکر نشده است؛ «عوامل موفقیت، منبع این توانایی و تأثیر جامعه» از مواردی هستند که در مورد نویسندگی در متن آمده‌اند.

(درک مطلب)

۹۳- گزینه ۴»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«مرفوع بعلامة الیاء» نادرست است؛ «قوانین» جمع مکسر است، بنابراین با علامت ضمه مرفوع می‌شود.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه ۱»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«فاعل و مرفوع ...» نادرست است؛ «التصّف» نقش مفعول را برای فعل «بَسَّوْا» دارد و منصوب است.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه ۳»

(معمور بادربین - یاسوج)

در این گزینه، «خَصَلْتَانُ» اسم مثنی است و باید به صورت «خَصَلْتَانِ» بیاید.

اسم‌های مثنی همیشه در آخرشان «ان / ین» می‌گیرند.

(فیبط حرکات)

۹۶- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور قارچ از کشور انسانی ۱۴۰۰)

دقت کنید هر فعلی، خود یک جمله فعلیه محسوب می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه ۱: «۱»، فعلی وجود ندارد، پس جمله فعلیه نداریم.

در گزینه ۲: «۲»، «أکتب» فعل است و جمله فعلیه می‌سازد.

در گزینه ۳: «۳»، «يُخْتَلَطُ» فعل است و جمله فعلیه می‌سازد.

در گزینه ۴: «۴»، «تُفَرِّخُنَا» فعل است و جمله فعلیه می‌سازد.

(انواع جملات)

تاریخ (۳)

(آیدا فتاح‌زاده)

۱۰۱- گزینه ۲

الف) در قرن ۱۳ میلادی، پارلمان در انگلستان به وجود آمد.

ب) در سال ۱۶۴۶ میلادی، میان مجلس به رهبری الیور کرامول و چارلز یکم، پادشاه انگلستان، جنگی در گرفت.

ج) در سال ۱۶۸۸ میلادی، پس از مرگ کرامول مجلس و نظام پادشاهی دوباره احیا شدند و در ستیز مجدد، مجلس پیروز شد.

د) در سال ۱۷۸۹ میلادی، جورج واشینگتن نخستین رئیس جمهور آمریکا شد.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

(فاطمه عزیزی)

۱۰۲- گزینه ۳

تشریح عبارات:

الف) طبقه متوسط فرانسه اغلب تحصیل کرده بودند و مشاغلی همچون وکالت، نویسندگی، طبابت، روزنامه‌نگاری و تجارت داشتند. آنها از اینکه طبقه ممتاز که از پرداخت مالیات معاف بودند، برایشان امتیازی قائل نبود، به شدت ناراضی بودند. (طبقه ممتاز معاف از پرداخت مالیات بودند؛ نه طبقه متوسط)

ب) یکی از برنامه‌های پترکیبر برای قدرتمند شدن روسیه، گسترش سرزمین روسیه و دستیابی به دریاهای آزاد برای کسب منافع تجاری و سیاسی بود.

ج) انقلابیون سرانجام لویی شانزدهم، پادشاه مستبد فرانسه را وادار به امضای قانون اساسی جدید و پذیرش نظام مشروطه سلطنتی کردند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه‌های ۲۸، ۲۹ و ۳۱)

(یاسین ساعری)

۱۰۳- گزینه ۴

تشریح سوالات:

الف) در دوران صدارت میرزا آقاسی نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.

ب) سال‌های نخست سلطنت فتح‌علی‌شاه به سرکوب شورش‌های داخلی و تحکیم پادشاهی در خاندان قاجار گذشت.

ج) آقامحمدخان قاجار نخست نواحی شمالی و مرکزی ایران را به تصرف خود درآورد.

د) به سبب بی‌رحمی و کینه‌توزی‌اش در برخورد با مخالفان و رقیبان، از آقامحمدخان در تاریخ، به نکویی نام برده نمی‌شود.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۵)

(مهمر رسایی)

۱۰۴- گزینه ۴

بررسی عبارتها:

الف) شاهان قاجاری در عمل نمی‌توانستند به‌طور کامل و همیشه قدرت استبدادی و اختیارات نامحدود خود را به کار ببندند.

ب) اداره ایالت آذربایجان همواره بر عهده ولیعهد بود.

(مرتضی کاظم شیروری)

۹۷- گزینه ۳

خبر می‌تواند به‌صورت یک اسم بیاید، گاهی هم به‌صورت فعل یا جمله فعلیه می‌آید. در گزینه ۳، «لُغْرَاب» مبتدا و «یَبْحَث» خبر آن است که به‌صورت یک فعل آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أَنْفَعُ» (خبر به‌صورت یک اسم)

گزینه ۲: «فَضِيلَةٌ» (خبر به‌صورت یک اسم)

گزینه ۴: «أَمْرٌ» (خبر به‌صورت یک اسم)

(انواع عملات)

(آرمین ساعدپناه)

۹۸- گزینه ۲

«كَأَنَّ» برای دو کاربرد «تشبیه» و «حدس و گمان» به کار می‌رود.

در گزینه ۲، «كَأَنَّ» برای تشبیه به کار رفته است، ولی در سایر گزینه‌ها، برای بیان حدس و گمان استفاده شده است.

ترجمه عبارت: «زندگی برای برخی از این کافران، دردی مزمّن است که هرگز پایان نمی‌یابد.» (تشبیه زندگی به درد)

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «گویا دانش‌آموزان فکر می‌کنند چگونه ممکن است تحصیل در زندگی به آنان سود برساند؟!»

گزینه ۳: «کودک گفت: گویا ماشین پدرم بهتر از ماشین‌های دیگر است.»

گزینه ۴: «گویا جریان برق در این منطقه هر روز قطع می‌شود.»

(مروف مشبیه بالفعل)

(سیر مهمرعلی مرتضوی)

۹۹- گزینه ۴

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، خبر حروف مشبیه بالفعل، مبنی باشد.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: اسم إنّ: لحظه (اول)، خبر إنّ: لحظه (دوم)؛ «لحظة» معرب است.

گزینه ۲: اسم كأنّ: هذه، خبر كأنّ: مسألة؛ «مسألة» معرب است.

گزینه ۳: اسم كأنّ: كم، خبر كأنّ: أشجار؛ «أشجار» معرب است.

گزینه ۴: اسم إنّ: أئمن، خبر إنّ: هذه؛ «هذه» مبنی است.

(مروف مشبیه بالفعل)

(مهمررضا قائم‌امینی - اصفهان)

۱۰۰- گزینه ۳

در این گزینه، «لا» در «لا تشجّع» از نوع نهی (ناهیه) است: «بر آنچه که فرزندت را از راه پروردگارت گمراه می‌کند، تشویق نکن.» در حالی که در سایر گزینه‌ها، «لا» از نوع نفی جنس است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «لا» در «لا تؤثّل» از نوع نفی جنس است: «هیچ تکیه‌ای بر مردم سودمند نیست برای کسی که می‌خواهد موفق شود.»

گزینه ۲: «لا» در «لا باحث» از نوع نفی جنس است: «تعدادی از گردشگران به اینجا می‌آیند. پس هیچ پژوهشگری میان آنها نیست.»

گزینه ۴: «لا» در «لا ترخّم» از نوع نفی جنس است: «هیچ ترخمی بر کسی که مردم را اذیت می‌کند، نزد بزرگان پذیرفته‌شده نیست.»

(«لا» نفی ینس)

۱۰۹- گزینه «۴» (فاطمه امیری)
آستیایک لیاقت و درایت پدر را نداشت و دوران طولانی سلطنت خود را صرف خوشگذرانی و گردآوری ثروت کرد.
(تاریخ (۱)، از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه ۸۲)

۱۱۰- گزینه «۱» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۱)
در ابتدای زمامداری اردشیر دوم، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد. در جنگی که میان دو برادر رخ داد، کورش کوچک شکست خورد و کشته شد. در دوران فرمانروایی اردشیر دوم، مصر از سیطره هخامنشیان خارج شد.
(تاریخ (۱)، از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان، صفحه ۸۷)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۲» (فاطمه امیری)
بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی به گسترش علم کلام کمک کرد.
حضور پیروان ادیان دیگر از جمله یهودیان، مسیحیان و زرتشتیان در کنار مسلمانان موجب شد که پیروان اسلام برای دفاع از باورهای دینی خود در برابر عقاید غیر اسلامی، به علوم عقلی و به خصوص علم کلام توجه نشان دهند.
(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه ۷۱)

۱۱۲- گزینه «۴» (یاسین ساعدی)
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از اواخر دوران مستنصر، حکومت فاطمیان دچار ضعف سیاسی و بحران اقتصادی شد.
گزینه «۲»: خلافت فاطمی نسبت به ترویج مذهب تشیع اسماعیلی در مناطق زیر سلطه خود اهتمام جدی داشت. غیر از معدودی از خلفای فاطمی، پیروان سایر مذاهب از جمله اهل تسنن آزادانه به زندگی و فعالیت دینی و اجتماعی خود مشغول بودند.
گزینه «۳»: هدف اساسی فاطمیان از ایجاد مراکز عملی و آموزشی بزرگ، تربیت عالمان و داعیان مسلط به تعالیم مذهب اسماعیلی و دیگر معارف بود.
(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه‌های ۷۵، ۷۶ و ۷۸)

۱۱۳- گزینه «۲» (فاطمه عزیزی)
مطابق برخی روایتهای خسروپرویز از جمله فرمانروایانی بود که توسط حضرت محمد (ص) به اسلام دعوت شد؛ اما دعوت پیامبر را نپذیرفت و به باذان، حاکم ایرانی یمن امر کرد که به حجاز رود و آن حضرت را دستگیر و روانه تیسفون کند. البته برخی از مورخان در درستی این روایت تردید دارند. شواهد و مستندات تاریخی دلالت بر آن دارد که روند اسلام‌پذیری ایرانیان تدریجی بوده است؛ اگرچه بیشتر شهرها و مناطق ایران در کمتر از ۲۰ سال به تسخیر اعراب مسلمان درآمد؛ اما روند پذیرش اسلام، چندین قرن به طول انجامید.

ج) در دوران ناصرالدین شاه و تحت تأثیر مواجهه ایران با تمدن غربی، وزارتخانه‌های دیگری به تشکیلات اداری افزوده شد.
د) بسیاری از شاهان قاجار و کارگزاران زیردست آنان اگرچه در برابر مردم ایران مستبد و ظالم بودند؛ اما نسبت به بیگانگان از خود ضعف و سستی نشان می‌دادند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

۱۰۵- گزینه «۲» (آیدا فتاح‌زاده)
الف) عهدنامه ترکمانچای (۱۸۲۸-۱۸۲۶ میلادی)
ب) عهدنامه فین‌کنشتاین (۱۸۰۷ میلادی)
ج) دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه (۱۸۲۸-۱۸۲۶ میلادی)
د) عهدنامه آخال (۱۸۸۱ میلادی)
(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۴۲، ۴۳ و ۴۶)

تاریخ (۱)

۱۰۶- گزینه «۲» (آیدا فتاح‌زاده)
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: آثار باقی‌مانده از هرودت و پایان‌نامه‌ها منابع نوشتاری هستند و پایان‌نامه‌ها و مقاله‌ها منابع دست دوم محسوب می‌شوند.
گزینه «۳»: بقایای پنج ستون از سنگ نوشته‌های بیستون جزء منابع نوشتاری هستند.
گزینه «۴»: طرح‌های پژوهشی، دانشگاه منابع دست دوم و نوشتاری هستند.
(تاریخ (۱)، مطالعه و کاوش در گذشته‌های دور، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۹)

۱۰۷- گزینه «۱» (مهمبر مهری یعقوبی)
تشریح عبارت‌های نادرست:
الف) سابقه حضور انسان در فلات ایران به طور دقیق روشن نیست؛ اما بعضی پژوهشگران احتمال داده‌اند گروه‌هایی از جمعیت‌های انسانی از آفریقا، آسیای مرکزی، قفقاز و شبه قاره هند در دوران پارینه‌سنگی به سوی سرزمین ما مهاجرت کرده‌اند.
د) در حدود ۵ هزار سال پیش، نخستین شهرها در فلات ایران به وجود آمد. شوش و چغامیش در خوزستان؛ شهداد و جیرفت در کرمان؛ شهر سوخته در سیستان و سلیک در کاشان از جمله این شهرها بودند.
(تاریخ (۱)، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

۱۰۸- گزینه «۳» (مهمبر رسانی)
بررسی عبارت‌ها:
گزینه «۱»: نادرست (شهر شوش یکی از کهن‌ترین شهرها و مراکز تمدنی جهان به‌شمار می‌رود). - نادرست (ایلامیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند).
گزینه «۲»: نادرست (احتمالاً برجای خرم‌آباد کنونی قرار داشته است). - درست
گزینه «۳»: درست - نادرست (زیر نظر کاهن بزرگ به‌جا می‌آورند).
گزینه «۴»: درست - درست
(تاریخ (۱)، سپیده‌دم تمدن ایرانی، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(یاسین ساعری)

۱۱۸- گزینه ۲»

تشریح موارد نادرست:

الف) شهر هوشمند به شهری گفته می‌شود که در آن برای امور مختلف از

(مانند حمل و نقل مصرف انرژی، مدیریت ترافیک، مدیریت پسماند و

ج) در طراحی و مدیریت شهری زیبایی شهر و فضاهای مختلف آن به طوری که انسان در آن احساس آرامش و تعلق خاطر کند، اهمیت زیادی دارد. به علاوه معماری و طراحی شهر بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است و در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت گردد.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

(مهم‌مهری یعقوبی)

۱۱۹- گزینه ۴»

متر مربع ۶ = $\frac{۱۵۰}{۲۵} = \frac{۱۵۰,۰۰۰}{۲۵,۰۰۰}$ = مساحت (مترمربع) = سرانه جمعیت (نفر)

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۲۹)

(فرزانه ناظمی)

۱۲۰- گزینه ۳»

تشریح عبارتهای نادرست:

الف) ۷۶ درصد فقیران کشورهای قاره آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین روستایی هستند.

ج) امروزه هر دو گروه از مشکلات کمبود تجهیزات و خدمات و مشکلات اقتصادی تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شوند.

د) همه شهرنشینان در جهان سطح بالایی از زندگی ندارند.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۳۱)

جغرافیای ایران

(فاطمه عزیزی)

۱۲۱- گزینه ۱»

در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است؛ ولی در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور، اختلاف دما کمتر است.

از جمله نواحی داخلی ایران، دشت لوت و کویر است که دارای آب و هوای گرم و خشک بوده و دلیل آن نیز پیشروی کمربند پرفشار جنب حاره‌ای است که مدار راس‌السرطان در نیمکره شمالی و راس‌الجدی در نیمکره جنوبی زمین را شامل می‌شود.

تکته: عرض ۶۰ درجه زمین (خواه در شمال و خواه در جنوب کره زمین) مربوط به آب و هوای معتدل است؛ همچنین زاویه تابش عمود و یا نزدیک به عمود مربوط به ناحیه کم‌فشار استوایی است.

(جغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

از اشاره‌های کوتاه منابع تاریخی، می‌توان فهمید که در خلال فتح ایران، عده کمی از ایرانیان به اسلام گرویدند. تعدادی از دهقانان و دیگر بزرگان محلی و دسته‌هایی از جنگاوران، از جمله گروه‌هایی بودند که در جریان فتح ایران مسلمان شدند.

(تاریخ (۲)، اسلام در ایران، زمینه‌های ظهور تمدن اسلامی - ایرانی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۷)

۱۱۴- گزینه ۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

امیران سلسله‌های طاهری و سامانی عموماً نسبت به خلفای بنی‌عباس اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند و در مواردی با دشمنان خلافت مانند علویان طبرستان و خوارج در سیستان سر ستیز داشتند.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۲)

۱۱۵- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور قارچ از کشور ۱۴۰۱)

ابونصر محمد بن محمد، معروف به فارابی، فیلسوف بزرگ ایرانی، که از خراسان به بغداد رفت و سپس در دمشق سکونت گزید، فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان‌بینی اسلام و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی بود، پایه‌گذاری کرد.

تکته: دانشنامه علایی، اثر ابن‌سینا، سهم بسزایی در مطرح کردن زبان فارسی به عنوان زبان علم داشت.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه ۹۷)

جغرافیا (۳)

۱۱۶- گزینه ۱»

بررسی عبارت‌ها:

- یکی از پدیده‌های ناشی از نظام اقتصادی سرمایه‌داری، «نابرابری فضایی» است.

- پدیده دیگری که در اطراف شهرهای بزرگ در نتیجه مشکل مسکن شکل می‌گیرد، «اسکان غیررسمی یا غیرقانونی» است.

در کشور ما پدیده «حاشیه‌نشینی» در اطراف برخی از شهرهای بزرگ به وجود آمده است.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۱۷- گزینه ۲»

(فاطمه امیری)

یکی از مشکلات مهم شهرها، افزایش طبیعی جمعیت شهری از یک سو و افزایش در اثر مهاجرت نیروی کار از سوی دیگر به شهرهاست. مهاجران از روستاها و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ مهاجرت می‌کنند تا شغلی بیابند و درآمد بیشتری کسب کنند.

به‌علاوه، در اقتصاد این شهرها بخش غیررسمی یا بخش غیرقانونی اشتغال رشد می‌کند. کار فروشندگان دوره‌گرد و دست‌فروش‌ها، دلالان، زباله‌جمع‌کن‌ها، نوازندگان دوره‌گرد و نظایر آن از جمله فعالیت‌های بخش غیررسمی در شهرهاست.

(جغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۳۳)

۱۲۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

توده هوای مرطوب موسمی در فصل گرم سال از اقیانوس هند و توده هوای سودانی در فصل سرد سال از دریای سرخ وارد کشور می‌شوند. شایان ذکر است که هر دو میزان بارندگی را در داخل کشور افزایش می‌دهند.

(جغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۰)

۱۲۳- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

الف) برای حل مشکلات محیط زیست کشور، مدیران، برنامه‌ریزان و مسئولان باید به بعد مکانی تصمیم‌گیری‌های خود توجه جدی کنند.
ب) کویر، بخشی از بیابان است و به نمکزارهای پف‌کرده‌ای گفته می‌شود که تبخیر شدید، عامل اصلی شکل‌گیری آن به‌شمار می‌رود.
ج) به شرایط آب و هوایی که در آن هوای سرد و سنگین در مجاورت زمین ساکن می‌شود و لایه هوای گرمی در بالای آن قرار می‌گیرد، وارونگی دما گفته می‌شود.

د) شرایط آب و هوایی، نه تنها در ارتباط با حیات و زیست انسان اهمیت فراوانی دارد، بلکه در امور دفاعی و نظامی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

(جغرافیای ایران، آب و هوای ایران، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۲۴- گزینه «۱»

(مهم‌مهری یعقوبی)

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، به این دلیل هرچه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.

(جغرافیای ایران، منابع آب ایران، صفحه ۳۹)

۱۲۵- گزینه «۴»

(خزانه ناظمی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رودهای دالکی و مند مربوط به خلیج فارس هستند.

گزینه «۲»: دریای خزر محل توقف پرنده‌گان مهاجر است.

گزینه «۳»: دریای خزر در امتداد شمال به جنوب کشیده شده است.

(جغرافیای ایران، منابع آب ایران، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

جغرافیا (۲)

۱۲۶- گزینه «۲»

(فاطمه احمدی)

در طبقه‌بندی زیست‌بوم‌ها از عوامل مختلفی در نظر گرفته می‌شود. وایتکر، بوم‌شناس، سال‌ها پیش در طبقه‌بندی خود به دو عامل بارش و دما توجه کرد.

(جغرافیا (۲)، نوامی زیستی، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۲۷- گزینه «۲»

(خزانه ناظمی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه مربوط به محدودیت‌های نواحی کوهستان است.

گزینه «۳»: این گزینه مربوط به نواحی ساحلی است.

گزینه «۴»: این گزینه از محدودیت‌های نواحی کوهستان است.

(جغرافیا (۲)، نوامی زیستی، صفحه‌های ۵۹، ۶۱ و ۶۲)

۱۲۸- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

الف) ناحیه فرهنگی، بخشی از سطح زمین است که در آن فرهنگ ویژه‌ای (نوع خاص زبان، دین، هنر و معماری، عقاید، نوع بهره‌برداری از محیط طبیعی، سبک زندگی روزانه، غذا، لباس و ...) غالب است.
ب) مردم انگلستان، اسپانیا، روسیه، هند و ایران به زبان‌های مختلف صحبت می‌کنند اما همگی جزء خانواده زبانی هند و اروپایی هستند؛ زیرا ریشه مشترک دارند.

پ) بیش از نیمی از مردم جهان، به یکی از زیر شاخه‌های زبان هند و اروپایی صحبت می‌کنند.

ت) زبان حامی و زبان عربی، زبان مردم شمال آفریقا است.

ث) عواملی چون جنگ و فتح سرزمین‌ها، تجارت و مهاجرت مردم از یک ناحیه به نواحی دیگر، موجب گسترش برخی زبان‌ها و تغییر در نواحی زبانی شده است.

(جغرافیا (۲)، نوامی فرهنگی، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۱)

۱۲۹- گزینه «۳»

(مهم‌رسانی)

بررسی عبارت‌ها:

گزینه «۱»: نقشه، قلمرو فرهنگی را در مقایسه کلی نشان می‌دهد نه در مقیاس جزئی.

گزینه «۲»: نادرست است؛ فرهنگ جنوب و شرق آسیا تنها بخش‌هایی از آسیا را شامل می‌شود و در منطقه شمال آفریقا وجود ندارد.

گزینه «۴»: نادرست است؛ آمریکای لاتین فقط منطقه آمریکای مرکزی و جنوبی را در برمی‌گیرد.

(جغرافیا (۲)، نوامی فرهنگی، صفحه ۷۵)

۱۳۰- گزینه «۴»

(فاطمه عزیزی)

تشریح عبارت:

الف) سوشی غذایی ژاپنی بوده که اکنون در رستوران‌های ایران دیده می‌شود. (وجود پخش فرهنگی)

ب) این سنت در کشور ایران تبدیل به آیین شده است و ارتباطی با دیگر فرهنگ‌ها ندارد. (نبود پخش فرهنگی)

ج) وجود آیین شب یلدا در کشور تاجیکستان به پدیده پخش فرهنگی اشاره می‌کند.

د) غذاهای نام برده شده متعلق به کشور ایتالیا بوده و ارتباطی با پدیده پخش فرهنگی ندارد.

(جغرافیا (۲)، نوامی فرهنگی، صفحه ۷۹)

فلسفه دوازدهم

۱۳۱- گزینه «۱»

(مهم رضایی بقا)

کروی بودن برای زمین، ممکن است باشد یا نباشد، پس رابطه موضوع و محمول در قضیه اول، امکانی است. چوب نیز ممکن است به دلیل مرطوب بودن یا هر علت دیگری در مجاورت با آتش برای مدتی نسوزد و آتش نگیرد، بنابراین رابطه این موضوع و محمول نیز امکانی است.
(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۲- گزینه «۳»

(امیرمهر قلعه کاهی)

رابطه امکانی رابطه‌ای است که حمل محمول بر موضوع ممکن باشد. (موضوع هم می‌تواند محمول را بپذیرد و هم نپذیرد.) در رابطه امکانی مهم است که قضیه را به صورت عقلی محض بررسی کنیم و با جهان اکنون کاری نداشته باشیم.

- سفید بودن دیوار از لحاظ عقلی نه اقتضای وجود دارد (وجوبی) و نه اقتضای عدم (امتناعی) و امکان دارد دیوار قرمز باشد یا سفید و یا هر رنگ دیگری.

- ممکن الوجود بالذات اگر علتش فراهم شود، موجود می‌شود و اگر علتش فراهم نشود، همچنان ناموجود می‌ماند. پس تمام ممکن الوجودها یا موجودند و یا ناموجود، یعنی رابطه امکانی است.

- n مجهول است و می‌تواند هر عددی باشد؛ پس امکانش هست که n ۱۴ باشد.

- در عبارت آخر رابطه وجوبی است، زیرا از لحاظ عقلی ممکن الوجود بالغير وجود ندارد و تنها ممکن الوجود عالم ممکن الوجود بالذات است. در واقع مفهوم ممکن الوجود بالغير امتناع ذاتی دارد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۲)

۱۳۳- گزینه «۲»

(فیروز نژادریف - تبریز)

مهندس ممکن است بدون مدرک یا دارای مدرک باشد. (رابطه امکانی) سطح کمیت است و رنگ داشتن کیفیت است و این دو مابین هستند و هیچ کمیتی کیفیت نمی‌پذیرد.

توجه کنید که اگر می‌گفت سطح دارای رنگ است، رابطه امتناعی می‌شد. **تکته:** در عالم واقع گاهی به تسامح برخی حجم‌ها را «سطح» می‌نامیم که از نظر منطقی غلط است؛ مثلاً کاغذ بالاخره سه بعدی است و بنابراین آن را به لحاظ منطقی نمی‌توان «سطح» دانست.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۴- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی نژاد)

نسبت‌های سه گانه در قضایا بر اساس رابطه میان موضوع و محمول تفکیک می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۳»: باید توجه داشت که رابطه میان موضوع‌های مختلف و وجود (به عنوان محمول) بر اساس مغایرت وجود و ماهیت تبیین می‌گردد. اگر وجود و ماهیت یکی بود، میان موضوع‌های مختلف و وجود فقط رابطه وجوبی برقرار بود.

گزینه‌های «۱ و ۴»: واقعیت داشتن جهان و قابل شناخت بودن جهان مبنای مغایرت وجود و ماهیت است.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۵- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

مفهومی که ذاتاً متناقض باشد، یعنی در ذات خودش امکان وجود ندارد و علاوه بر این علتی برای ایجادش موجود نخواهد بود. پس چنین مفهومی نمی‌تواند در جهان واقعی تحقق یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: چون ذاتاً متناقض است نمی‌توان برای آن علتی یافت.

گزینه «۳»: امکان ندارد وجود خارجی داشته باشد.

گزینه «۴»: با توجه به اینکه ذاتاً ناممکن است نمی‌تواند حتی بالقوه هم امکان وجود داشته باشد.

(فلسفه دوازدهم، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۳۶- گزینه «۱»

(هسین آفونری راهنمایی)

شاید نخستین مسئله‌ای که ذهن بشر را به خود متوجه ساخته، چگونگی رابطه علت و معلول باشد.

مسئله منشأ درک رابطه علیت، مسئله‌ای فلسفی است که با توجه به اطلاعات کتاب درسی شروع را تا حدی می‌توان به فلاسفه مسلمان نسبت داد و اوجش را هم می‌توان به هیوم و کانت و چند فیلسوف اروپایی و تا مقداری علامه طباطبایی معاصر نسبت داد. پس مسئله‌ای پیچیده است و بعد از سال‌ها فلاسفه آن را مطرح کرده‌اند و نمی‌توان گفت که اولین مسئله‌ای که انسان را به خود متوجه ساخته، این مسئله بوده است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

۱۳۷- گزینه «۴»

(عمید سوریان)

رابطه علیت تنها رابطه وجودی است، یعنی وجود یک طرف (معلول) در همین رابطه و به سبب رابطه تحقق پیدا می‌کند، نه اینکه دو طرف قبل از رابطه وجود داشته باشند و سپس بین آن‌ها رابطه برقرار شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وابستگی انواع مختلفی دارد و روابط زیادی هستند که بر اساس وابستگی یک طرف به طرف دیگر شکل می‌گیرند؛ مثل وابستگی یک حیوان خانگی به صاحبش.

گزینه «۲»: همه روابط دو طرف دارند و رابطه‌ای که یک طرف داشته باشد، نداریم. اگر مقصود از یک طرفگی، یکسویه بودن باشد، غیر از علیت روابط یکسویه دیگری هم وجود دارند؛ مثل رابطه معلم و دانش‌آموز که دوسویه نیست، یعنی این طور نیست که هم معلم به دانش‌آموز آموزش دهد و هم برعکس. (البته در این مثال منظور از رابطه معلم و شاگرد بدون در نظر گرفتن تعامل دانش‌آموز در امر آموزش است.)

گزینه «۳»: اگر مقصود از قائم بودن بر یک طرف این باشد که ممکن است رابطه وجود داشته باشد ولی طرف دومی در کار نباشد، نادرست است و به این معنا هر رابطه‌ای از جمله علیت، قائم بر دو طرف است. اما اگر مقصود این باشد که رابطه و طرف دیگر رابطه فقط به طرف اول محتاج‌اند، ولی طرف اول چنین احتیاجی ندارد، درست است؛ ولی روابط دیگری هم چنین وضعیتی دارند. مثلاً رابطه صدقه‌دهنده و فقیر رابطه‌ای است که قائم بر صدقه‌دهنده است، زیرا فقیر محتاج اوست و اختیار صدقه‌دادن هم با اوست.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۳۸- گزینه «۲»

(مفرد رضایی بقا)

فلاسفه مسلمان منشأ درک و پذیرش اصل علیت را فطری و مادرزادی نمی‌دانند (برخلاف دکارت) و آن را تجربی نیز نمی‌دانند. (مانند دکارت و هیوم)، بلکه علیت را اصلی عقلی می‌دانند، اما معتقدند کشف علت پدیده‌ها از طریق تجربه امکان‌پذیر است و دکارت هم کشف مصادیق علیت را تجربی می‌دانست.

(فلسفه دوازدهم، پیمان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۱۳۹- گزینه «۴»

(مفرد رضایی بقا)

ساخت علیت و معلول جدای از علیت نیست (نادرستی گزینه «۳») بلکه در هر رابطه علی و معلولی، این تناسب و ساخت مشاهده می‌شود. پس در هر رابطه وجودی که همان رابطه علیت است، ساخت نیز وجود دارد.

(فلسفه دوازدهم، پیمان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۴۰- گزینه «۳»

(بوار پاکرل - فاروج)

همه گزینه‌ها به پیامدها و نتایج مرتبط با اصل ساخت اشاره دارند به جز عبارت «برخی از فیلسوفان معتقدند جهان را می‌توان بدون مبدأ پیدایش هم تفسیر کرد، اما عده‌ای دیگر از فیلسوفان چنین فرضی را عقلاً محال می‌دانند.» که مربوط به اصل علیت است. در اصل علیت هر معلول و رخدادی نتیجه وجود علتی است و چیزی خودبه‌خود پدید نمی‌آید. پیدایش جهان هستی نتیجه علت نخستینی به نام خداوند است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در واقع با فرض گرفتن اصل ساخت است که ما امکان پژوهش و جست‌وجو برایمان فراهم می‌شود و در تحقیق خود به سراغ مسائل مرتبط با هم و هم‌ساخت می‌رویم.

گزینه «۲»: بسیاری از تحقیقات و اکتشافات دانشمندان در حوزه‌های مختلف علمی در نتیجه وجود و پذیرش اصل ساخت رخ می‌دهد.

گزینه «۴»: مردم این اصل را در نظر داشته‌اند که هر پدیده‌ای علتی خاص دارد و در نتیجه به دنبال بهترین تبیین برای معلولی مانند سیل و زلزله و ... بوده‌اند تا علت خاص و متناسب با آن را کشف کنند، اما باید بدانیم بسیاری از علت‌هایی که انسان‌ها برای معلول‌ها در نظرشان متناسب و هم‌ساخت می‌آید پس از تجربه‌های علمی و پیشرفت تمدنی غلط از آب درمی‌آید.

تکته: باید توجه داشته باشیم که تبیین‌های غلط و علت‌یابی‌های نادرست انسان‌ها، اصل ساخت را تأیید می‌کند نه انکار.

(فلسفه دوازدهم، پیمان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

منطق

۱۴۱- گزینه «۳»

(مفرد قربانی)

گزینه «۳» با سه مفهوم جزئی بیشترین تعداد مفاهیم جزئی را دارد. دکارت ← اسامی انسان‌ها اسم خاص و مفهوم جزئی محسوب می‌شوند. من ← ضمیر، اسم خاص و مفهوم جزئی است.

گفتار در روش به‌کاربردن خرد ← اسامی کتاب‌ها اسم خاص و مفهوم جزئی محسوب می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه دو مفهوم جزئی وجود دارد. (هگل و نام کتاب او) گزینه «۲»: در این گزینه دو مفهوم جزئی وجود دارد. (توماس هابز - لویاتان)

گزینه «۴»: در این گزینه دو مفهوم جزئی وجود دارد. (قدیس آگوستین - اعترافات)

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۴۲- گزینه «۴»

(فیروز نزارنرف - تبریز)

در مصراع اول منظور از من و ما «من و ما»ی نوعی است که کلی است. (یعنی همه انسان‌ها)، اما ضمیر «من» در مصراع دوم به شخص شاعر اشاره دارد و جزئی است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۴۳- گزینه «۴»

(فرهاد قاسمی نزار)

امام اول شیعیان و قهرمان جنگ خیبر هر دو از نظر مفهومی کلی هستند و از نظر مصداق خارجی نیز مصداق یکسان و واحد دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: امام علی (ع) یک مفهوم جزئی است و مولود کعبه یک مفهوم کلی (اختلاف مفهومی)، اما از نظر مصداق یکسان هستند (اتحاد مصداقی).

گزینه «۲»: امام رضا (ع) یک مفهوم جزئی است و ضامن آهو یک مفهوم کلی (اختلاف مفهومی)، اما از نظر مصداق یکسان هستند (اتحاد مصداقی).

گزینه «۳»: امام حسین (ع) یک مفهوم جزئی است و امام سوم شیعیان یک مفهوم کلی (اختلاف مفهومی)، اما از نظر مصداق یکسان هستند (اتحاد مصداقی).

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۴۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در همه گزینه‌ها رابطه تباین برقرار است ولی شعر و غزل رابطه عموم و خصوص مطلق دارند.

رد گزینه «۲»: تهران یک مفهوم جزئی است، درحالی‌که نسبت‌های چهارگانه بین دو مفهوم کلی برقرار است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۱۴۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

دایره‌های «ب» و «ج» با یکدیگر رابطه تباین دارند. (رد گزینه‌های «۲» و «۴») قسمت «الف» نشان‌دهنده مصادیق مشترک دایره «ج» با دایره میانی است (رد گزینه «۱») که بین خود این دو دایره هم رابطه عموم و خصوص من‌وجه برقرار است.

حال به بررسی گزینه «۳» می‌پردازیم:

بین دایره «ب» (حیوان) و دایره «ج» (قارچ) رابطه تباین برقرار است.

دایره میانی مفهوم خوراکی را نشان می‌دهد؛ بنابراین قسمت «الف» (مصادیق مشترک دایره میانی با دایره «ج»)، مفهوم قارچ خوراکی است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۴۶- گزینه «۱»

(مفید سوریان)

تکته: الف- در مورد دو مفهوم دارای رابطه عموم و خصوص مطلق، این روابط را می‌دانیم:

رابطه نقیض مفهوم عام و نقیض مفهوم خاص: عموم و خصوص مطلق (جای مفاهیم خاص و عام عوض می‌شود).

رابطه مفهوم عام و نقیض مفهوم خاص: عموم و خصوص من‌وجه

رابطه مفهوم خاص و نقیض مفهوم عام: تباین

ب- درباره دو مفهوم دارای رابطه عموم و خصوص من‌وجه که مصادیق اختصاصی یکی از آن‌ها مساوی نقیض دیگری نباشد، این روابط را می‌دانیم:

رابطه نقیض هر دو: عموم و خصوص من‌وجه

رابطه یکی با نقیض دیگری: عموم و خصوص من‌وجه

پ- در مورد دو مفهوم متباین که نقیض هم نیستند، این روابط را می‌دانیم:

رابطه نقیض هر دو: عموم و خصوص من‌وجه

رابطه یکی با نقیض دیگری: عموم و خصوص مطلق

حال با توجه به این نکات که در کنکورهای اخیر خیلی پرکاربرد شده‌اند، به حل این سؤال می‌پردازیم:

چون N تمام نقیض A را شامل می‌شود و با M هیچ اشتراکی ندارد، پس M عضو غیرمشتک با A ندارد و اخص از A است. بنابراین رابطه M با نقیض A، رابطه مفهوم اخص با نقیض مفهوم اعم خواهد بود که تباین است.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۴۷- گزینه «۴»

(بوار پاکدل - فاروج)

رابطه میان مفاهیم «A» و «B» عموم و خصوص من‌وجه است و رابطه میان دو مفاهیم «C» و «B» هم عموم و خصوص مطلق است؛ اما رابطه دو مفهوم «A» و «C» ممکن است تباین، عموم و خصوص من‌وجه یا عموم و خصوص مطلق باشد، اما ممکن نیست رابطه و نسبت آنها تساوی باشد.

بنابراین گزینه «۴» به یکی از حالت‌های درست رابطه اشاره کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ممکن است رابطه میان دو مفهوم A و C عموم و خصوص مطلق باشد نه قطعاً.

گزینه «۲»: ممکن نیست رابطه این دو مفهوم تساوی باشد.

گزینه «۳»: ممکن است رابطه میان A و C عموم و خصوص من‌وجه باشد نه قطعاً.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۴۸- گزینه «۱»

(موسی سپاهی - سراوان)

اگر دو مفهوم به طور جزئی هم‌پوشانی داشته باشند، اما هیچ‌کدام کاملاً شامل دیگری نباشد، آنگاه نسبت بین دو مفهوم عموم و خصوص من‌وجه است. یعنی مثل دو دایره متقاطع هستند که در بعضی مصادیق مشترک هستند و در بعضی مصادیق اشتراک ندارند. مانند سگ و نگهبان.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نسبت بین مستطیل و مربع عموم و خصوص مطلق است.

گزینه «۳»: احمد مفهوم جزئی است، پس نسبتی بین احمد و اسم برقرار نیست.

گزینه «۴»: بین مفهوم پزشک و انسان نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۴۹- گزینه «۲»

(پرگل رمیمی)

تساوی زمانی است که دو مفهوم از نظر مصادیق دقیقاً با هم برابر باشند و مصادیقشان یکی باشد. گزینه «۲» با منطبق بودن کامل دایره‌ها و نداشتن مصداق اختصاصی چنین وضعیتی را بیان می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیانگر رابطه عموم و خصوص مطلق است.

گزینه «۳»: بیانگر رابطه عموم و خصوص من‌وجه است.

گزینه «۴»: تباین یا عدم اشتراک را بیان می‌کند، نه تساوی.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۵۰- گزینه «۴»

(بوار پاکدل - فاروج)

اسامی خاص و مفاهیمی که به همراه صفت‌های اشاره می‌آیند و همین‌طور دیگر مفاهیمی که قابلیت انطباق بر بیشتر از یک مورد را ندارند، همگی جزئی هستند. «هزار و یک شب» اسم خاص یک کتاب مشهور ادبی است که مفهومی جزئی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در میان نام سیارات و کُرّات منظومه شمسی «خورشید» و «ماه» کلی هستند و دیگر نام‌های اجرام منظومه شمسی جزئی محسوب می‌شوند.

گزینه «۲»: حافظ به معنای «حفظ‌کننده چیزی» کلی محسوب می‌شود.

اگر نام شخص باشد، جزئی محسوب می‌شود.

گزینه «۳»: القاب و عناوین حتی اگر منحصر به یک مصداق در جهان خارج هم باشند، باز هم کلی محسوب می‌شوند؛ مانند: پایتخت ایران، برنده هفت توپ طلا، بلندترین قله جهان.

(منطق، مفهوم ۳ و مصداق، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۲)

فلسفه یازدهم

۱۵۱- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

اطلاعات امروز ما به هیچ وجه نمی تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد. ما تنها می توانیم بر اساس آثار باقی مانده گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه های فلسفی ارائه کنیم (دورترین لزوماً به معنای اولین نیست).

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: در تمدن های باستانی مانند چین و هند و مصر و بین النهرین که پیش از تمدن یونان شکل گرفته اند آثاری که حکایت از تفکر در مسائل بنیادین هستی داشته باشند به جای مانده است، مانند اوپانیشادها.

گزینه «۲»: می دانیم که تمدن های قدیم تر و ساده تر مقدمه و پلکان شکل گیری تمدن های جدیدتر بوده اند و دستاوردهای آنها به تمدن های جدیدتر منتقل شده است. (نه برعکس)

گزینه «۴»: سهروودی معتقد است در ایران باستان انسان های وارسته ای بوده اند که هم به حکمت و فلسفه می اندیشیدند و هم دارای سلوک معنوی بوده اند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

۱۵۲- گزینه «۴»

(پرگل رحیمی)

در آغاز شکل گیری فلسفه در ایونیا، آنچه بیش از هر چیز اولین فیلسوفان یونان را به خود مشغول می کرد دگرگونی هایی بود که پیوسته در جهان طبیعت رخ می داد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ چون کتاب درسی به نقش تحلیل عقلانی دگرگونی های طبیعی اشاره دارد و فلسفه را تنها به ریاضیات محدود نمی کند.

گزینه «۲»: نادرست است؛ زیرا تغییرات طبیعی که در منطقه ایونیا در جریان بود قطعاً ماده تفکر فلاسفه را تشکیل داده اند و بنابراین نقشی هرچند کوچک داشته اند. ضمناً بستر اجتماعی جامعه یونان باستان هم بی تأثیر نبوده است.

گزینه «۳»: نادرست است؛ چون کتاب درسی بر اهمیت عقلانیت و تحلیل عقلانی تأکید می کند و تفسیر اساطیری و شاعرانگی در تفکر این فلاسفه محوری نیست.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۰ و ۳۱)

۱۵۳- گزینه «۲»

(علی معزی)

اطلاعات امروز ما به هیچ وجه نمی تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهند.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: برای دانش فلسفه نمی توان از نظر زمانی آغازی تعیین کرد. همان طور که نمی توان گفت فلسفه ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است.

گزینه «۳»: در تمدن های باستانی مثل تمدن چین، هند، مصر و بین النهرین کم و بیش فلسفه رواج داشته است.

گزینه «۴»: بی تردید هرجا که تمدنی شکل گرفته کسانی هم بوده اند که درباره اساسی ترین مسئله های هستی و زندگی بشر می اندیشیده اند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۲۹)

۱۵۴- گزینه «۴»

(امیرمهر قلعه کاهی)

هراکلیتوس دو اندیشه مشهور دارد؛ اولی وحدت اضداد است و دومی تغییر و تحول دائمی جهان.

هراکلیتوس اعتقاد داشت که اضداد می توانند با یکدیگر جمع شوند و وجود همین اضداد است که جهان را می سازد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: هراکلیتوس اعتقاد به نظم در جهان داشت، اما نظم را در وجود اضداد و جمع شدن آنها با یکدیگر می دانست و وجود تضاد در جهان لزوماً بیانگر بی نظمی نیست.

گزینه «۲»: هراکلیتوس اعتقاد داشت که گریزی از تضاد و ستیز در جهان نیست و همین تضاد و ستیز است که جهان را سرپا نگه داشته است.

گزینه «۳»: او می گفت تغییر و دگرگونی قانون زندگی و قانون کائنات است. (فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۱ و ۳۲)

۱۵۵- گزینه «۳»

(مسین آفونری راهنمایی)

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: پارمنیدس برای اولین بار به مفهوم وجود و شدن توجه دقیق کرد و تفاوت این دو را ذکر کرد.

گزینه «۲»: به نقل از افلاطون (شاگرد سقراط) سقراط در سنین جوانی، پارمنیدس را ملاقات کرد.

گزینه «۳»: پارمنیدس معتقد به وحدت وجود بود و می گفت: هستی یک امر واحد است. (این عبارت درست است.)

گزینه «۴»: پارمنیدس پیش از افلاطون می زیسته است. (فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۲ و ۳۳)

۱۵۶- گزینه «۳»

(پواد پاکدل - فاروج)

اختلافات نظری فیلسوفان پیش از سقراط و آشفتگی فکری در آن دوره یکی از علت های ظهور سوفیست ها و درواقع بستر ظهور و شهرت آنها بود، نه اینکه تنها علت ظهور و شهرت آنها باشد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: پارمنیدس سوفیست نبود و اولین بار لفظ فلسفه را فیثاغورس به کار برد.

گزینه «۲»: فیثاغورس واژه «تئوری» را به معنای نظریه به کار برد.

گزینه «۴»: اینکه وجود اضداد سازنده جهان است نظر هراکلیتوس است. (فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه های ۳۱ تا ۳۴)

۱۵۷- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

تالس عقیده داشت «آب اولین عنصر و پایه و اساس سایر چیزهاست»؛ نتیجه می گیریم که تالس جهان را از منظر مادی و تغییرپذیر می دید و این دیدگاه مبنایی برای فلسفه طبیعی و مطالعه علمی پدیده های محسوس شناخته می شود (رد گزینه های «۱» و «۳»).

فیثاغورس اعداد و اصول اعداد را عناصر اولی همه موجودات می دانست که از این موضوع می توان نتیجه گرفت که وی جهان را از دیدی انتزاعی و ذهنی می نگریست (تأیید گزینه «۲») و این نکته به توسعه فلسفه متافیزیکی و ریاضیاتی منجر شد (رد گزینه «۴»).

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه ۲»

(معبری ضیائی)

الف) سرمایه انسانی، مهارت و خلاقیت این طراح گرافیک در ساخت پوستر تبلیغاتی است.
ب) باغی که آموزشگاه برای برگزاری کلاس‌های تابستانی در فضای باز از آن استفاده می‌کند، منبع طبیعی (زمین) است.
ج) تجهیزات اداری (مثل لپ‌تاپ و پروژکتور) سرمایه فیزیکی این کلاس درس خواهند بود.

(اقتصاد، اصول انقلاب درست، صفحه‌های ۲۴ و ۳۲)

۱۶۲- گزینه ۴»

(سارا شریفی)

میلیون تومان $200 = 12 + 2,400$ = درآمد ماهانه
میلیون تومان 110 = هزینه ماهانه خرید مواد اولیه
میلیون تومان $54 = 12 + 44$ = پول آب، برق، گاز و عوارض شهرداری ماهانه
میلیون تومان $30 = 10 \times 3$ = دستمزد ماهانه کارگران
هزینه فرصت ماهانه کار در کارگاه، اجاره ماهانه کارگاه است که فرد از آن صرف نظر کرده است.

میلیون تومان 10 = هزینه فرصت ماهانه
هزینه فرصت (هزینه پنهان) + هزینه‌های مستقیم = مجموع هزینه‌های ماهانه
میلیون تومان $204 = 10 + 194$ = مجموع هزینه‌های ماهانه
مجموع هزینه‌های ماهانه - درآمد ماهانه = سود یا زیان اقتصادی ماهانه
(زیان) $4 = 204 - 200$ = سود یا زیان اقتصادی ماهانه
با در نظر گرفتن هزینه فرصت (هزینه پنهان)، صاحب کارگاه ضرر می‌کند.
(اقتصاد، اصول انقلاب درست، صفحه ۳۳)

۱۶۳- گزینه ۱»

(معبری کاردران)

الف) هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب» تعداد قوطی رب گوجه‌فرنگی است که سوپرمارکت از خرید آن صرف‌نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری کنسرو ماهی بخرد.
در نقطه «الف» 2000 قوطی رب گوجه‌فرنگی و در نقطه «ب» 1000 قوطی رب گوجه‌فرنگی خریداری می‌شود، بنابراین هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب»، 1000 قوطی رب گوجه‌فرنگی است ($1000 = 2000 - 1000$) که از خرید آن صرف‌نظر شده است، اما در صورت سؤال ارزش هزینه فرصت به ریال خواسته شده است و نه براساس تعداد کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است؛ در نتیجه خواهیم داشت:

= ارزش هزینه فرصت
 $\times$ تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است
ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف‌نظر شده است
تومان $5,000,000 = 5,000 \times (2,000 - 1,000)$
ریال $5,000,000 \times 10 = 50,000,000$
ب) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای رب گوجه‌فرنگی و کنسرو ماهی است که سوپرمارکت می‌تواند با بودجه مشخص ۱۵ میلیون تومان بخرد، در نتیجه با توجه به نقطه «الف» خواهیم داشت:
 $15,000,000 = (2,000 \times 5,000) + (x \times 8,000)$

۱۵۸- گزینه ۴»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» آرا و نظرات گوناگون و غالباً متضاد اندیشمندان اولیه در ایونیا به وجود آمد. به تدریج دیدگاه‌های آنها آتن را هم تحت تأثیر قرار داد و موجب بی‌اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه در آتن شد.
گزینه ۲» در نظر فیثاغورس جهان ساختار ریاضی دارد، اما این لزوماً نافی وجود روح نیست.
گزینه ۳» وحدت وجود و عدم کثرت آن از نظر پارمنیدس علت انکار تغییر و حرکت ظاهری در پدیده‌های جهان بود.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۱۵۹- گزینه ۱»

(ممیر سوریان)

از نظر هراکلیتوس اعداد همواره در کنار هم و متحد با هم هستند؛ بنابراین در جاهای خشک، باید ضد خشکی که آب است یافت شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» درست است که تالس آب را عنصر اولیه همه موجودات می‌داند ولی آب در شرایط خاصی می‌تواند تبدیل به دیگر موجودات شود. مثلاً گیاهان می‌توانند آب را تبدیل به ساقه و شاخه و میوه و ... کنند، ولی از نظر تالس انسان نمی‌تواند با نوشیدن آب، نیازهای غذایی خود را برطرف کند.
گزینه ۳» فیثاغورس عرفان و فلسفه را هم قبول داشت، بنابراین تنها راه رسیدن به حقیقت را استدلال دقیق ریاضی نمی‌دانست.
گزینه ۴» درست است که از نظر پارمنیدس در جهان واقع فقط یک واقعیت ثابت داریم، ولی در نظر او اعداد امور ذهنی و عقلی هستند که ذاتاً متعدّدند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۱۶۰- گزینه ۳»

(ممیر قربانی)

سوفیست‌ها به جای رسیدن به حقیقت پیروزی بر رقیب را هدف خود قرار دادند و ابزار رسیدن آنها به این هدف فن سخنوری بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» سوفیست‌ها بذر بی‌اعتمادی به دانش را در ذهن مردم کاشتند و موجب تشویش بیشتر مردم شدند، نه آرامش.
گزینه ۲» سوفیست‌ها نه وارثان متافیزیک پیشینیان بودند و نه تلاشی برای ساخت نظام متافیزیکی کردند بلکه آنان بیشتر بر آموزش فن سخنوری تمرکز کردند.

گزینه ۴» سوفیست‌ها معرفت را مطلق نمی‌دانستند بلکه آن را نسبی و وابسته به شرایط می‌دیدند، چراکه اصل رسیدن به حقیقت را کنار گذاشتند.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

(معدری ضیائی)

۱۶۷- گزینه ۳»

تشخیص تفاوت هزینه‌هایی که بر تصمیم شما تأثیر گذارند، بسیار مهم است؛ هزینه‌های هدر رفته مهم نیستند، چون دیگر رفته‌اند و قابل برگشت نیستند. (اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۹)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۶۸- گزینه ۱»

الف) سم زیستی بیشتر تولید می‌شود، در نتیجه از نقطه A به نقطه B جابه‌جا می‌شویم.
ب) زمانی که کارگران بیکار ماندند تولید ناکاراست. بنابراین تولید در نقطه C خواهد بود.
ج) با افزایش امکانات، منحنی مرز امکانات تولید به نقطه D جابه‌جا خواهد شد.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(آفرین ساهری)

۱۶۹- گزینه ۴»

هزینه فرصت هر انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که شما آن را هنگام انتخاب از دست داده‌اید و از آن صرف‌نظر کرده‌اید. پس از اولویت‌بندی گزینه‌ها، وقتی اولین اولویت را انتخاب کردیم، اولویت بعدی، هزینه فرصت انتخاب ما خواهد بود. بنابراین ابتدا باید میزان سوددهی هر انتخاب را مشخص کنیم:

میلیون تومان $67/5 = 150 \times \frac{45}{100}$ = سود حاصل از خرید و فروش طلا

میلیون تومان $90 = 240 - 150$ = سود حاصل از تأسیس کارگاه

میلیون تومان $100 = \frac{200}{2}$ = سود سالیانه حاصل از سرمایه‌گذاری در بورس

میلیون تومان $180 = (150 \times \frac{10}{100}) \times 12$ = سود حاصل از سپرده‌گذاری در بانک

پس این فرد سپرده‌گذاری در بانک را انتخاب خواهد کرد و هزینه فرصت انتخاب او ۱۰۰ میلیون تومان سود حاصل از سرمایه‌گذاری در بورس خواهد بود که فرد از آن صرف‌نظر کرده است.

نکته: دقت کنید که محاسبه سود باید برای همه موارد سالیانه باشد تا بتوان موارد را با هم مقایسه کرد.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۴)

۱۷۰- گزینه ۳»

بررسی عبارت صورت سؤال:

الف - نادرست است؛ وقتی تولید ناکارا باشد این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود؛ بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود (یا شرایط تولیدش تغییری کند).

ب - صحیح است؛ هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

ج - صحیح است؛ مرز امکانات تولید به ما اجازه می‌دهد تا هزینه فرصت یک شرکت یا یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می‌کند، محاسبه کنیم.

د - نادرست است؛ نقاط خارج از مرز امکانات تولید، با توجه به منابع فعلی و در دسترس غیرقابل دستیابی هستند چراکه منابع کافی برای تولید آن‌ها وجود ندارد. برای رسیدن به نقاط فراتر از مرز امکانات تولید باید منابع را افزایش دهیم.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)

$$15,000,000 = 10,000,000 + (x \times 8,000)$$

$$15,000,000 - 10,000,000 = x \times 8,000 \Rightarrow x = \frac{5,000,000}{8,000} = 625$$

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

(امسان عالی‌نژاد)

۱۶۴- گزینه ۳»

الف) اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها
ب) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن
ج) بی‌صبری زیاد

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه ۳۱)

(آفرین ساهری)

۱۶۵- گزینه ۳»

«هزینه فرصت اجتماع» بیانگر این مفهوم است که حتی اگر کالایی برای افراد رایگان باشد برای جامعه رایگان نیست. تولید هر کالا یا خدمت به منابع نیاز دارد که از این منابع می‌توان برای تولید چیزهای دیگر استفاده کرد. بنابراین کالاهای رایگان هزینه فرصتی برای جامعه دارند. در مثال صورت سؤال دولت می‌توانست هزینه و مکان اختصاص داده شده به ساخت بیمارستان را برای ساخت مکان‌های تفریحی استفاده کند. بنابراین با ساخت بیمارستان فضای کمتری برای پارک خواهیم داشت.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه ۳۷)

(سارا شریفی)

۱۶۶- گزینه ۲»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است. با فرض ثابت ماندن منابع کارخانه، دستیابی به نقطه (و) که خارج از مرز امکانات تولید است، ممکن نیست و تولید در نقطه (ه) نیز که داخل مرز امکانات تولید است، ناکاراست.

گزینه «۲»: درست است.

در نقطه ب ۲۰۰ عدد کالای B و ۶۰۰ عدد کالای A تولید می‌شود.

در نقطه ج ۴۰۰ عدد کالای B و ۳۰۰ عدد کالای A تولید می‌شود.

در نتیجه برای تولید بیشتر کالای B باید در طول مرز امکانات تولید به سمت راست و پایین جابه‌جا شویم یعنی از نقطه (ب) به (ج) حرکت کنیم، در نتیجه میزان تولید کالای B، ۲۰۰ عدد بیشتر می‌شود و از ۲۰۰ به ۴۰۰ می‌رسد، اما میزان تولید کالای A، ۳۰۰ عدد کمتر می‌شود و از ۶۰۰ به ۳۰۰ می‌رسد، بنابراین هزینه فرصت تولید ۲۰۰ واحد بیشتر کالای B، ۳۰۰ واحد کالای A است که از تولید آن صرف‌نظر می‌شود.

گزینه «۳»: نادرست است. در نقطه (ج) ۴۰۰ عدد کالای B و ۳۰۰ عدد کالای A تولید می‌شود.

در نقطه (د) تمامی امکانات برای تولید کالای B صرف می‌شود و می‌توان ۵۰۰ عدد از این کالا را تولید کرد، و بدیهی است دیگر امکان تولید کالای A وجود نخواهد داشت و میزان تولید این کالا برابر است با صفر. در نتیجه ۳۰۰ واحد کالای A بیشتری، در نقطه (ج) نسبت به نقطه (د) تولید شده است.

گزینه «۴»: نادرست است. اگر تقاضای مشتریان، برای محصول A، افزایش یابد، نقطه تولید از نقطه (ج) به نقطه (ب) جابه‌جا می‌شود.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰)



دفترچه پاسخ ✓

عمومی دوازدهم

رشته انسانی

۱۶ آبان ماه ۱۴۰۴

طراحان به ترتیب حروف الفبا

فارسی	حسن افتاده، حسین پرهیزگار، سعید جعفری، نازنین فاطمه حاجیلو، محسن فدایی
دین و زندگی	محسن بیاتی، فردین سماقی، محمد مهدی مانده علی، مرتضی محسنی کبیر، میثم هاشمی
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری، محمد مهدی دغلاوی، آرمن رحمانی، بیتا قربان‌پور

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	مسئول درس	گزینشگر	گروه ویراستاری	رتبه برتر	مسئول درس‌های مستندسازی
فارسی	نازنین فاطمه حاجیلو	نازنین فاطمه حاجیلو	مرتضی منشاری	—	فریبا رنوفی، مهدی یعقوبیان، الناز معتمدی، زهرا شمسایی
دین و زندگی	محمد مهدی مانده علی	محمد مهدی مانده علی	امیر مهدی افشار سکینه گلشنی	محمدفرحان فخاریان	سجاد حقیقی‌پور، مجتبی رضازاده، علی ابراهیمی آرائی
اقلیت‌های مذهبی	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری	—	—
زبان انگلیسی	رحمت‌اله استیری	رحمت‌اله استیری	طاها اصغریان، فاطمه نقدی	مانده سالاری	سپهر اشتیاقی، زهرا فلاحتی

مدیر گروه	الهام محمدی
مسئول دفترچه	معصومه شاعری
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: فریبا رنوفی
حروف نگار و صفحه‌آرا	زهرا تاجیک
ناظر چاپ	حمید عباسی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۴۶۳



فارسی ۳

۲۰۱- گزینه ۳»

(تازنین فاطمه شایلو مصفا زاده)

- سلسله جنیان: محرک، آن که دیگران را به کاری برمی انگیزد.

- همت در این شعر، به معنی «دعا و حمایت معنوی» است.

- پسا فکنده: میراث

- ستوران: جمع ستور، حیوانات چارپا مخصوصاً اسب، استر و خر

(واژه، واژه نامه)

۲۰۲- گزینه ۱»

(تازنین فاطمه شایلو مصفا زاده)

املاي درست، فراغت است. (فراغت: آسایش / فراغت: دوری)

(املا، صفحه های ۲۷ و ۳۷)

۲۰۳- گزینه ۲»

(حسن افتاده- تبریز)

نقش دستوری هر سه واژه «غم» یکسان بوده و نقش مفعولی دارند.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: همت از باد سحر می طلبم (جمله هسته) گر ببرد خبر از من به رفیقی

(جمله وابسته) که به طرف چمن است (جمله وابسته)

گزینه «۳»: ۱- هرگز دلم ... نداشت. ۲- آری ۳- نداشت غم ۴- غم بیش و کم

نداشت / «واو» عطف است چون میان دو کلمه قرار گرفته است.

گزینه «۴»: همت [را] می طلبم: مفعول / خبر [را] ببرد: مفعول

(دستور، صفحه های ۲۶ و ۲۷)

۲۰۴- گزینه ۴»

(حسن افتاده- تبریز)

گزینه «۴»: حذف فعل وجود ندارد چون کل بیت در یک جمله به شرح زیر است:

«داد دل مردم خردمند [را] زین بی خردان سقله، بستان.»

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: فعل «می خورم» بعد از واژه سوگند است که به قرینه معنایی (معنوی)

حذف شده است.

گزینه «۲»: سه منادا (شبه جمله) وجود دارد و شبه جمله ها معمولاً باعث حذف فعل

به قرینه معنوی می شوند، بر این اساس حذف فعل به قرینه معنایی (معنوی) دارد.

گزینه «۳»: در هر مصراع یک فعل به قرینه معنایی (معنوی) حذف شده است: از

سیم ... [داری] / ... کمربند [داری]

(دستور، صفحه های ۳۶ و ۳۷)

۲۰۵- گزینه ۴»

(مسن فرایی - شیراز)

بیت «گر آتش دل نهفته داری/ سوزد جانت به جانت سوگند» فاقد حسن تعلیل

است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: شاعر علت بلندی کوه دماوند را، دیده نشدن توسط انسان ها می داند.

گزینه «۲»: شاعر علت برجستگی کوه دماوند را (ورم) کردن آن از درد و افسردگی

می داند.

گزینه «۳»: شاعر علت پدید آمدن کوه دماوند را، مشت زدن زمین به فلک می داند.

(آرایه، صفحه های ۳۶ و ۳۷)

۲۰۶- گزینه ۳»

(مسین پرهیزگر- سبزوار)

در این بیت «جامعه» مجازاً مردم است، ولی تضاد در بیت دیده نمی شود.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: «سلیمان و اهریمن» هم تضاد دارد و هم تلمیح.

گزینه «۲»: «مسلک مرغ گرفتار قفس» تشخیص دارد و «هم چو» نشانه تشبیه

است.

گزینه «۴»: «دفتر زمانه» تشبیه دارد و «نام از قلم افتادن» کنایه از «حذف شدن»

است.

(آرایه، صفحه های ۲۶ و ۲۷)

۲۰۷- گزینه ۲»

(سعید معیری)

بیت «ب» غزلی از حافظ و عرفانی است.

(مفهوم، صفحه های ۲۶ تا ۲۸)

۲۰۸- گزینه ۴»

(مسین پرهیزگر- سبزوار)

مفهوم بیت گزینه «۴»، جان فشانی در راه میهن است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: برای آزادی خود فکر کنید که هرکس این کار را نکند، همانند من

گرفتار می شود.

گزینه «۲»: مسلک مرغ گرفتار قفس مانند من است. ← اشاره به اسارت شاعر

گزینه «۳»: پیام مرا ببرد به رفیقی که به طرف چمن است. ← رفیق و دوست شاعر

آزاد است، پس نشان می دهد که شاعر اسیر است.

(مفهوم، صفحه ۲۶)

۲۰۹- گزینه ۲»

(تازنین فاطمه شایلو مصفا زاده)

شعر «آزادی» نمونه ای از اشعار وطنی عارف قزوینی است که به بیدادگری

محمدعلی شاه قاجار و سلطه بیگانگان اشاره دارد.

منظور از «سلیمان کردن» انتصاب به فرمانروایی است، پس این بیت به شاه آن زمان

(محمدعلی شاه) اشاره دارد.

(مفهوم، صفحه های ۲۸ و ۲۹)

۲۱۰- گزینه ۴»

(مسین پرهیزگر- سبزوار)

گزینه های «۱»، «۲» و «۳» از نظر نویسنده، ممکن و شدنی است و گزینه «۴» غیر

ممکن است.

(مفهوم، صفحه ۳۰)



دین و زندگی (۳)

۲۱۱- گزینه ۲»

(میثم هاشمی)

امام علی (ع) به مردم زمان خود و همه مردمی که به خدا ایمان دارند می‌فرماید: «تقوای الهی پیشه کنید؛ هم در مورد بندگان خدا، هم در مورد شهرها و آبادی‌ها؛ چرا که شما در برابر همه این‌ها حتی سرزمین‌ها و چهارپایان مسئولید. خدا را اطاعت کنید و از عصیان او بپرهیزید.»

(درس ۳، صفحه ۳۳۳)

۲۱۲- گزینه ۴»

(میثم هاشمی)

هر کسی در زندگی خود از فرمان‌های خدا اطاعت کند، گام در مسیر توحید عملی گذاشته است.

انسان موحد، چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان‌های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و برخوردار از آرامش روحی است.

اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان‌های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت‌های مادی و طاغوت‌ها (بت‌های بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است.

(درس ۳، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۱۳- گزینه ۳»

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

برخی از انسان‌ها مانند فرعون می‌گویند: «آنا رتکم الاعلی» و خود را پروردگار بزرگ مردم معرفی و برای مردم تصمیم‌گیری می‌کنند. به واژه «رب» در این آیه دقت کنید.

(درس ۳، صفحه ۳۶)

۲۱۴- گزینه ۳»

(مهمربهری مانده‌علی)

بر اساس آیه ۱۱ سوره حج «و من الناس من یعبد الله علی حرف فان اصابه خیر اطمأن به و ان اصابته فتنه انقلب علی وجهه خسر الدنیا و الآخرة ذلک هو الخسران المبین: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند. پس اگر خیری به او برسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود. او در دنیا و آخرت [هر دو] زیان می‌بیند. این همان زیان آشکار است.»

(درس ۳، صفحه ۳۴)

۲۱۵- گزینه ۲»

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

اگر قرار باشد همه فقط خواسته‌ها و تمایلات دنیایی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود. در چنین جامعه‌ای روز به روز انسان‌های سست‌تر قدرت بیش‌تری پیدا می‌کنند و دیگران را در خدمت امیال خود به کار می‌گیرند.

(درس ۳، صفحه ۳۵)

۲۱۶- گزینه ۲»

(مسن بیاتی)

مطابق آیه «قل انما اعظکم بواحدة ان تقوموا لله مثنی و فرادی: به بندگانم بگو شما را فقط یک موعظه می‌کنم، [و آن] این که به‌صورت گروهی و فردی برای خدا قیام کنید.» امر خداوند ناظر به قیام برای خداست.

(درس ۴، صفحه ۴۳)

۲۱۷- گزینه ۳»

(مسن بیاتی)

در روایتی از پیامبر اکرم (ص) آمده است که راهیایی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان‌تر است. حافظ در این رابطه می‌فرماید: «پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم.»

(درس ۴، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۲۱۸- گزینه ۳»

(فردین سماقی)

عمل بر اساس معرفت و آگاهی بسیار ارزشمندتر و مقدس‌تر از عملی است که در آن معرفتی نیست و یا با معرفت اندکی صورت می‌گیرد.

(درس ۴، صفحه ۴۶)

۲۱۹- گزینه ۱»

(فردین سماقی)

حکمت، به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست که هدف درست و راه رسیدن به آن را نشان می‌دهد و مانع لغزش‌ها و تباهی‌ها می‌شود. انسان حکیم، به درجاتی از بصیرت و روشن‌بینی می‌رسد که می‌تواند در شرایط سخت و پیچیده، حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود.

(درس ۴، صفحه ۴۸)

۲۲۰- گزینه ۴»

(فردین سماقی)

امروزه شیطان از همان نوع دامی که برای کشاندن حضرت یوسف (ع) به گناه و فساد گسترده بود، به‌صورت‌های گوناگون برای انسان‌ها پهن کرده است. مقاومت در برابر این دام‌ها، نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست.

(درس ۴، صفحه ۴۹)



۲۲۱- گزینه ۱

(میثم هاشمی)

افکار و اعتقادات هر فرد مهم‌ترین عامل در تعیین هدف‌ها و رفتارهای اوست. زندگی توحیدی نیز شیوه‌ای از زندگی است که ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد.

(درس ۳، برگرفته از سؤال ۲۰ امتحان نهایی ری ۱۴۰۱، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۲۲۲- گزینه ۳

(میثم هاشمی)

خداوند در سوره فرقان آیه ۴۳ می‌فرماید: «مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا: آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس خود را معبود خود گرفت، آیا تو ضامن او می‌باشی و [به دفاع از او بر می‌خیزی؟]

تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت باعث می‌شود تا شخص، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه ۳۳)

۲۲۳- گزینه ۴

(میثم هاشمی)

قسمت (الف): شعر به‌درستی به توحید عملی اشاره دارد.

قسمت (ج): صحیح است؛ چون ایمان همه افراد یکسان نیست و دارای شدت و ضعف می‌باشد.

در گزینه ۳ قسمت (الف) و (ج) صحیح هستند.

در گزینه ۴ تمام موارد غلط است.

بررسی نادرستی سایر موارد:

قسمت (ب): انسان موحد باور دارد که دشواری‌های زندگی نشانه بی‌مهری خداوند نیست، بلکه آن را نشانه‌ای برای رشد و شکوفایی می‌داند.

قسمت (د): انسانی که خداوند را به‌عنوان تنها خالق این جهان پذیرفته است و اعتقاد دارد که خداوند پروردگار هستی است، رفتاری متناسب با این اعتقاد خواهد داشت.

در قسمت (ه)، هر فردی متناسب با اعتقادات خود، پایه زندگی خود را می‌سازد.

(درس ۳، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

۲۲۴- گزینه ۲

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

این آیه به توحید عملی در بعد اجتماعی اشاره دارد. در آیه می‌خوانیم: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و خودتان را دوست نگیرید، [به‌گونه‌ای که] با آنان مهربانی کنید حال آن‌که آنان به دین حقّی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند ...».

(درس ۳، برگرفته از سؤال ۲ امتحان نهایی ری ۱۴۰۱، صفحه ۳۵)

۲۲۵- گزینه ۳

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

خداوند تنها ولیّ و سرپرست جهان است و مخلوقات، جز به اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند. چنین اجازه‌ای به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست، بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود

قرار داده است. اگر خداوند، پیامبر اکرم (ص) را ولیّ انسان‌ها معرفی می‌کند، بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است. آیه

شریفه «ما لهم من دونه من ولیّ و لا یشرک فی حکمه احداً: آن‌ها هیچ ولیّ [سرپرستی] جز او ندارند و او در فرمانروایی خویش کسی را شریک نمی‌سازد.» با توحید در ولایت هم‌آوایی دارد.

(درس ۲، برگرفته از سؤال ۷ امتحانات نهایی ری ۱۴۰۱، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۲۲۶- گزینه ۲

(مفسن بیاتی)

خداوند در آیات ۶۰ و ۶۱ سوره یس می‌فرماید: «الم اعهد الیکم یا بنی آدم ان لا تعبدوا الشیطان انه لکم عدوّ مبین و ان اعبدوننی هذا صراطّ مستقیم: ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان نگرفته بودم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست و این‌که مرا بپرستید [که] این راه مستقیم است؟»

(درس ۴، تدریس در قرآن، صفحه ۴۳)

۲۲۷- گزینه ۴

(مفسن بیاتی)

هر عملی از دو جزء تشکیل شده است:

اول: نیت، هدف، قصد و روح عمل که به آن «حسن فاعلی» می‌گویند.

دوم: شکل و ظاهر عمل و کمیت و کیفیت عمل که به آن «حسن فعلی» می‌گویند. حسن فاعلی بدین معناست که انجام‌دهنده کار دارای نیت الهی باشد. حسن فعلی بدین معناست که کار به‌درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود.

(درس ۴، برگرفته از سؤال ۱۵ امتحان نهایی فردار ۱۳۹۹، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۲۸- گزینه ۱

(مفسن بیاتی)

اگر فردی تنها برای لاغر شدن و یا سلامت جسم روزه بگیرد، روزه‌اش باطل است چون فاقد حسن فاعلی است.

(درس ۴، برگرفته از امتحانات مدراس، صفحه ۴۵)

۲۲۹- گزینه ۳

(محمدمعری مانده‌علی)

بیت «به بینندگان آفریننده را / نبینی، مرنجان دو بیننده را» اشاره به عدم توانایی چشم مادی در مشاهده خداوند دارد که این مفهوم با آیه «لا تدركه الابصار: چشم‌ها او را در نمی‌یابند.» هم‌نوا می‌باشد. خداوند را به‌وسیله قلب و ملاقات با او می‌توان دید که از برترین هدف‌های زندگی به‌شمار می‌رود.

(درس ۱، برگرفته از سؤال ۲۵ امتحان ری ۱۴۰۱، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۳۰- گزینه ۲

(فرزین سماقی)

در میان اعمال واجب، روزه تأثیر خاصی در تقویت اخلاص دارد و علت واجب شدن روزه از دیدگاه امام علی (ع) این است که خداوند اخلاص مردم را بیازماید.

(درس ۴، برگرفته از سؤال ۴ امتحان نهایی فردار ۱۴۰۴، صفحه ۴۸)



زبان انگلیسی ۳

۲۳۱- گزینه «۱»

(رسمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «اولین کتاب به زبان فارسی در مورد بیماری‌های کودکان توسط دکتر قریب نوشته شد، مگر نه؟»

نکته مهم درسی:

سؤال کوتاه باید منفی باشد چون جمله مثبت است (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). از سوی دیگر، در ساخت دنباله سؤالی باید از ضمیری استفاده کنیم که جایگزین فاعل جمله شده است (رد گزینه «۳»).

(گراهر)

۲۳۲- گزینه «۳»

(رسمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «دختر جوان وقتی پدرش سرش داد زد، زیر گریه زد، مگر نه؟»

نکته مهم درسی:

جمله‌ای را که با «when» شروع می‌شود را برای ساخت «tag» ملاک قرار نمی‌دهیم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). با توجه به زمان فعل «shouted» مشخصاً زمان جمله گذشته است و باید از فعل کمکی «did» استفاده کنیم (رد گزینه «۲»).

(گراهر)

۲۳۳- گزینه «۲»

(آرمین رحمانی)

ترجمه جمله: «شما می‌توانید همین حالا یا پس از دریافت سفارش خود وجه را پرداخت کنید.»

نکته مهم درسی:

برای بیان انتخاب بین دو چیز از حرف ربط «or» به معنای «یا» استفاده می‌کنیم. (گراهر)

۲۳۴- گزینه «۲»

(رسمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «علاوه بر تمیز کردن اتاقم، به مامان در شستن ظرف‌ها هم کمک کردم.»

- (۱) نتیجه
(۲) علاوه
(۳) وضعیت، شرط
(۴) دلیل

(واژگان)

۲۳۵- گزینه «۱»

(رسمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «افسر پلیس سعی کرد اطلاعات بیشتری در مورد تصادف از شاهد حادثه به دست آورد.»

- (۱) بیرون کشیدن، استخراج کردن
(۲) نشان دادن
(۳) وصل کردن
(۴) تأیید کردن

(واژگان)

۲۳۶- گزینه «۳»

(بیبا قربان‌پور)

ترجمه جمله: «وقتی تصمیم گرفتی به دوستت در انجام تکالیفش کمک کنی، انتخاب خیلی خوبی کردی.»

- (۱) فعالیت
(۲) حقیقت
(۳) انتخاب
(۴) تضاد

(واژگان)

ترجمه متن درک مطلب:

تلفن‌های همراه بخش مهمی از جامعه ما هستند و استفاده اصلی آن‌ها ارتباط است. آن‌ها با دادن قدرت تعامل با دنیا به دانش‌آموزان، آن‌ها را با بقیه جهان در ارتباط نگه می‌دارند. در گذشته، اگر یادتان می‌رفت ناهارتان را بیاورید، باید به دفتر مدرسه برای تماس با خانه اتکا می‌کردید. حالا، دانش‌آموزان توانایی آن را دارند که مشکلات خود را حل کرده و با برخی از شرایط اضطراری به تنهایی مقابله کنند.

تلفن‌های همراه همچنین به دانش‌آموزان اجازه می‌دهند با دوستان و دانش‌آموزان در مدارس دیگر در ارتباط باشند. اگرچه روابط بهتر مستقیماً برای آموزش مفید نیست، اما می‌تواند به عزت نفس بالاتر و کاهش انزوا منجر شود، که برای همه خوب است. به همین ترتیب، تلفن‌های همراه دوربین‌دار به دانش‌آموزان اجازه می‌دهند خاطراتی را ثبت کنند که به ساخت یک فرهنگ مدرسه‌ای قوی کمک می‌کند. در برخی موارد، آن‌ها می‌توانند به عنوان مستندی برای رفتارهای نادرست عمل کنند زیرا مدرک فراهم می‌کنند و از رفتارهای بد جلوگیری می‌کنند.

از نظر آکادمیک، تلفن همراه می‌تواند از درس‌هایی که ممکن است نیاز به مرور بعدی داشته باشند، فیلم یا صدا ضبط کند. و فقط تصور کنید اگر کلاس‌ها به راحتی برای دانش‌آموزان غایب ضبط می‌شدند، چه می‌شد اگر حتی می‌شد آن‌ها را به صورت زنده پخش کرد و فوراً از خانه دید؟

۲۳۷- گزینه «۱»

(مهم‌مهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «ایده اصلی متن چیست؟»
«اهمیت تلفن‌های همراه در ارتباطات و آموزش»

(درک مطلب)

۲۳۸- گزینه «۲»

(مهم‌مهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «کلمه "they" در پاراگراف «۱» به چه چیزی اشاره دارد؟»
«تلفن‌های همراه (Cell phones)»

(درک مطلب)

۲۳۹- گزینه «۱»

(مهم‌مهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، تلفن‌های همراه به دانش‌آموزان کمک می‌کنند ...»
«با دنیا تعامل داشته باشند»

(درک مطلب)

۲۴۰- گزینه «۴»

(مهم‌مهری رغلاوی)

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر بر اساس متن درست است؟»
«دانش‌آموزان می‌توانند درس‌ها را برای مرور بعدی ضبط کنند.»

(درک مطلب)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۱۶ آبان

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
حامد کریمی	مسئول دفترچه
آرین غلامی	ویراستار
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، حمید گنجی، حامد کریمی، امیرحسین افجه، علی کریمی فرغ، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
ستایش یآوری	ویراستار مستندسازی

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۱

(مادر کریمی)

متن از اقداماتی سخن می‌گوید که شخص پیش از نتیجه‌گیری، اغلب ناخودآگاه، انجام می‌دهد که برابر نتیجه ناخوشایندی که «محتمل» است بهانه‌ای داشته باشد.

(تکمیل متن، هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۴

(مادر کریمی)

در انتهای متن، از اکتفای نظام آموزشی به برجسب‌زنی دانش‌آموزان به صفات «بی‌مسئولیت» و «تنبل» انتقاد و آن، ادامه‌دهنده مشکل شمرده شده است، نه حل‌کننده آن. پس در انتهای متن هم باید به همین موضوع اشاره کند. این کار، چرخه معیوب ترس از شکست و نقصان‌گرایی خودبازدارنده را تداوم می‌بخشد.

(درک متن، هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۳

(مادر کریمی)

حرف «ی» در انتهای واژه «عامل» معنا و کاربرد «نکره وحده» دارد: یک عامل

(ساقتمان واژه‌ها، هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۳

(ممیر اصفهانی)

واژه «فرصت‌سوزی» سه جزء دارد و دیگر واژه‌ها چهار جزء:

خودبازدارنده: خود + باز + دار + نده

برهم‌کنش: بر + هم + کن + ش

دانشگاهی: دان + ش + گاه + ی

فرصت‌سوزی: فرصت + سوز + ی

بی‌سازوکار: بی + ساز + و + کار

(ساقتمان واژه‌ها، هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۱

(ممیر اصفهانی)

«سنگ»، «سبو» را می‌شکنند و صدا، سکوت را.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۳

(ممیر اصفهانی)

در الگوی صورت سؤال، حرف‌های چهارم، سوم و دوم هر کلمه با همین ترتیب حرف‌های اول و دوم و سوم کلمه بعد است. پس باید سه حرف نخست کلمه جایگزین علامت سؤال «مار» باشد که در واژه «مارمولک» چنین هست.

(روابط بین واژگان، هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۳

(ممیر اصفهانی)

در شکل صورت سؤال، تعریف اعم از تعریف‌شونده است. در گزینه‌ها: قوم‌و خویش، ممکن است انسان‌هایی باشد که شخص با آن‌ها رابطه‌ای بر مبنای خون ندارد.

مرتفع، دقیقاً شکلی است که همه ویژگی‌های مستطیل و همه ویژگی‌های لوزی را دارد.

انسان، یکی از جاندارانی است که برای زنده ماندن، به هوا، آب و غذا احتیاج دارد. اما هر جانداری که برای زنده ماندن، به هوا، آب و غذا احتیاج دارد، انسان نیست.

در واقع این تعریف، اعم از تعریف‌شونده است. مثلث، شکلی است که مجموع زوایای داخلی آن ۱۸۰ درجه است، ولی تنها برخی مثلث‌ها زاویه‌ای ۹۰ درجه دارند.

(انساب اربعه، هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۳

(کتاب ذریه بین نهم)

از عبارت «ج» نتیجه می‌شود که هیچ مرد فرانسوی متأهل نیست و هیچ مرد آلمانی مجرد نیست. از عبارت «ب» می‌دانیم زوجی در جمع هست که یکی از آن‌ها فرانسوی است، ولی مرد فرانسوی متأهل نداریم. پس حتماً این ازدواج بین یک زن فرانسوی و یک مرد آلمانی انجام شده است. همچنین از آن‌جا که آلمانی‌ها طبق عبارت «الف» تماماً یک جنس دارند، زن آلمانی در جمع نیست. گفته‌های بالا به‌طور خلاصه در جدول‌های زیر جمع شده است که در آن علامت «✓» یعنی «هست» و علامت «×» یعنی «نیست» و علامت «؟» یعنی از بودن یا نبودن آن اطلاعی نداریم:

آلمانی فرانسوی

مجرد	×	?
زن: متأهل	×	✓

آلمانی فرانسوی

مجرد	×	✓
مرد: متأهل	✓	×

پس «هیچ زن آلمانی مجردی در جمع نیست» و «حداقل یک زن فرانسوی متأهل در جمع هست»، ولی «هیچ مرد و زن آلمانی مجردی در جمع نیست».

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۱

(کتاب ذریه بین نهم)

طبق جدول‌های پاسخ سؤال قبل، از بودن یا نبودن زن فرانسوی مجرد در جمع اطلاعی نداریم. مرد آلمانی مجرد و زن آلمانی مجرد در جمع نیست. مرد آلمانی متأهل نیز حتماً در جمع هست.

(مقیقت‌یابی، هوش منطقی ریاضی)

$$\Rightarrow C = \frac{5}{6} \times 12 = 10$$

(نمودار، هوش منطقی ریاضی)

(غریزاد شیرممدلی)

۲۶۵- گزینه «۱»

داریم:

$$\hat{A} + \hat{B} + \hat{C} + \hat{D} = 360^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{B} + \hat{D} = (360^\circ - (60^\circ + 72^\circ))^\circ = 228^\circ$$

$$\hat{D} = 5\hat{B} \Rightarrow \hat{D} = 5\hat{B} \Rightarrow \hat{B} + 5\hat{B} = 228^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{B} = \left(\frac{228}{6}\right)^\circ = 38^\circ \Rightarrow \hat{D} = 190^\circ$$

$$\hat{C} = 60^\circ, C = 180^\circ \Rightarrow C = \left(\frac{60^\circ}{360^\circ}\right) \times \text{کل}$$

همچنین:

$$= \frac{1}{6} = 180^\circ \Rightarrow \text{کل} = 1080^\circ$$

در نهایت:

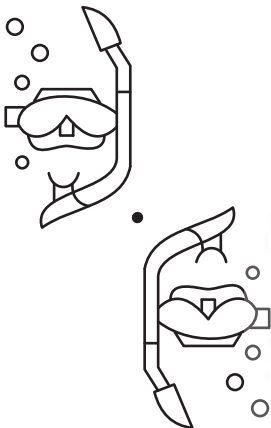
$$\frac{(\hat{D} - \hat{A})}{360^\circ} = \frac{D - A}{\text{کل}} \Rightarrow \frac{190^\circ - 72^\circ}{360^\circ} = \frac{D - A}{1080^\circ} \Rightarrow D - A = 354$$

(نمودار، هوش منطقی ریاضی)

(غاطمه راسخ)

۲۶۶- گزینه «۱»

تقارن نقطه‌ای شکل صورت سؤل، همان دوران صدو هشتاد درجه‌ای است:



(قرینه‌یابی، هوش غیرکلامی)

(غریزاد شیرممدلی)

۲۶۷- گزینه «۲»

شکل گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» از دوران یکدیگر حاصل می‌شود ولی

شکل گزینه «۲» متفاوت است. در این شکل، علامت Z باید به جای S

قرار گیرد تا این شکل نیز با سایر گزینه‌ها یکسان شود.

(شکل متفاوت، هوش غیرکلامی)

(علی کریمی فرخ)

۲۶۰- گزینه «۱»

«ب» گفته است «الف» دروغ می‌گوید. اما «ج» هم حرف «الف» را تکرار می‌کند و «د» نیز او را راستگو می‌داند. پس اگر «ب» راستگو باشد، سه نفر دروغگو هستند که ممکن نیست. پس «ب» دروغگوست. «ه» نیز دروغگوست که خود را دزد معرفی کرده است، چون «الف» دزد است.

(منطق، هوش منطقی ریاضی)

(علی کریمی فرخ)

۲۶۱- گزینه «۳»

نیلوفر دخترخاله شبنم و دخترخاله نرگس است. پس شبنم و نرگس یا خواهر یکدیگرند یا دخترخاله هم. پس در هر حالت، بنفشه که زن‌دایی شبنم است، باید زن‌دایی نرگس هم باشد.

زن‌دایی شبنم = دایی شبنم — مادر شبنم — خاله شبنم
بنفشه شبنم

نیلوفر شبنم
(نسبت‌های فائوارکی، هوش منطقی ریاضی)

(امیرمسین افیه)

۲۶۲- گزینه «۲»

از ابتدای سال ما تا روز چهارم آبان، ۲۲۰ روز است:

$$6 \times 31 + 30 + 4 = 220$$

که این زمان برای ساکنان «ز»، برابر است با ۱۳۲ روز:

$$\frac{24}{40} \times 220 = 132$$

هر ماه این سیاره بیست روز است، پس در ماه هفتم و روز دوازدهم هستیم:

$$132 = 6 \times 20 + 12$$

(تقریب، هوش منطقی ریاضی)

(امیرمسین افیه)

۲۶۳- گزینه «۲»

ساعت اول هر ده دقیقه، یک دقیقه جلو می‌افتد. یعنی در هر ۱۰t دقیقه، ۱۱t دقیقه پیش می‌رود. ساعت دوم نیز در هر پانزده دقیقه یک دقیقه عقب می‌ماند، یعنی در هر ۱۵t دقیقه، ۱۴t دقیقه پیش می‌رود. پس اختلاف دو ساعت در t دقیقه، برابر است با:

$$\frac{11}{10}t - \frac{14}{15}t = \left(\frac{33 - 28}{30}\right)t = \frac{1}{6}t$$

برای آن که این دو ساعت دوباره عددی یکسان را نشان دهند، باید ۱۲

ساعت بگذرد، یعنی $12 \times 60 = 720$ دقیقه:

$$\frac{1}{6}t = 720 \Rightarrow t = 4320$$

(ساعت، هوش منطقی ریاضی)

(غریزاد شیرممدلی)

۲۶۴- گزینه «۳»

داریم:

$$\hat{A} = 72^\circ, \hat{C} = 60^\circ \Rightarrow \frac{C}{A} = \frac{60^\circ}{72^\circ} = \frac{5}{6}, A = 12$$

۲۶۸- گزینه «۴»

(فاطمه، اسخ)

در الگوی صورت سؤال:

در سطر اول، خانه کوچک رنگی هر بار یک واحد به سمت راست حرکت می‌کند.

در سطر دوم، خانه اول و سوم مربع‌های اول و سوم رنگی است و خانه دوم و چهارم مربع‌های دوم و چهارم.

در سطر سوم، خانه رنگی هر بار یک خانه به سمت چپ حرکت می‌کند.

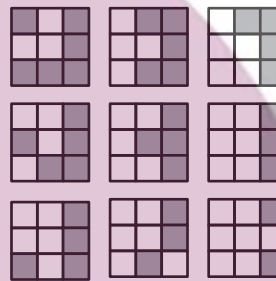
در سطر چهارم، خانه سمت چپ همواره رنگی است.

(الگوی فطی، هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه «۲»

(فاطمه، اسخ)

در هر یک از نه مربع بزرگ صورت سؤال، یکی از نه مربع کوچک که نشان‌دهنده جایگاه آن مربع است، رنگی است: به جز این، در هر مربع بزرگ، یک مربع کوچک رنگی بیش‌تر از مربع سمت راست و کم‌تر از مربع بالایی، رنگی شده است.



(هاتریس، هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه «۴»

(عمیر کثی)

با 180° درجه دوران، شکل صورت سؤال به شکل گزینه «۴» تبدیل می‌شود.

(دوران، هوش غیرکلامی)

ایران نوننه
توشه ای برای موفقیت